Dış icmal

Sovyetler'de . . .

Mareşal Tuhaçefski ve arkadaşlarının seri muhakeme ve idamları bütün dünya kamoyu gibi, Sovyetlere eski dostluk ve yakın komşuluk bağlariyle bağlı olan türkleri de alâkadar etmiştir. Tuhaçefski ve Sovyet ordusuna mensup yedi yüksek zabitin idamlariyle neticelenen muhakeme, bu serinin üçüncüsü oluyor: Önce Zinovief, Kamenef ve arkadaşları. İkinci seri olarak Radek, Sokolnikof ve saire. Fakat bu üçüncü seri diğer ikisine benzemiyor. Bir defa bunlar yakın zamanlara kadar Sovyet ordusunda çok mühim yer işgal eden askerlerdi. Tuhaçefski, Voroşilof'un sağ kolu idi. Ve Sovyet ordusunun teşkilinde birinci derecede rol oynamış bir şahsiyetti. Fakat bundan ayrı olarak ve dikkate şayan olan nokta da budur, sekiz askerin itham edildikleri suç, resmî tebliğin ifadesine göre, "Sovyetler Birliğinde büyük arazi sahibleri ve kapitalistler rejiminin yeniden tesisine yardım etmek" dir. Malûmdur ki bundan evvelki iki kafile, mensupları Troçkicilik, yani daha ziyade sol sayılan bir suçtan dolayı mahkûm edilmişlerdi.

Sovyetlerde Troçki ile Stalin arasındaki ihtilâf çok eskidir. Hattâ Lenin'in sağ olduğu zamanlara kadar geri gider. Komünistler 1917 senesi sonbaharında Rusya'nın mukadderatını ellerine aldıkları zaman, bütün dünyanın da komünist sistemini kabul edeceğini ümid etmişlerdi. Bu ümid tahakkuk etmeyince; komünist zimamdarları müşkül vaziyette kaldılar. Ve nihayet Lenin 1921 senesinde yeni iktısadî siyaset denilen N. E. P. sistemini kabul etti. Bu, Lenin'in ifadesine göre, "daha ileri atılmak için,, geri çekilmekti. Fakat sebebi ne olursa olsun, her halde ortodoks komünistliği prensiplerinden ayrılmış bulunuluyordu. Lenin öldükten sonra Troçki ile Stalin'in arası büsbütün açıldı. Lenin'in iki halefi arasındaki mücadelede Stalin muzaffer oldu. Bundan sonra da beş yıllık iktısadî plânı tatbik etmeğe başladı. Memleketten kovulan Troçki, Stalin'i idarei maslahat siyaseti ile inkılâba ihanet ve Sovyetlerde bir bürokrasi kurmakla itham etti. Troçki Sovyetlerdeki rejim hakkındaki fikirlerini son zamanlarda "İnkılâba ihanet: Sovyetler nedir? ve nereye doğru gidiyor?" adiyle neşrettiği bir eserde izah etmektedir. Troçkinin bu eserde iddia ettiği şudur: Sovyetlerde bir sosyalist cemiyet kurulmuyor. Bürokrasi hâkimdir. Troçki, sosyalist bir cemiyet olmadıkça, müşterek mülkiyete ehemiyet vermiyor. Bu, diyor, müşterek mülkiyetli fakat sahibleri, birinci, ikinci ve üçüncü sınıf yolculardan ibaret olan bir gemiye benzer. Ehemiyetli olan geminin hukukî vaziyeti değil, yolcuların vaziyetidir.

Velhasıl Troçkiciler, anlaşılan, Sovyetlerde gizli bir muhalefet şeklinde faaliyette bulundukları gibi, bazı Avrupa memleketlerinde de dördüncü enternasyonal namı altında çalışmaktadırlar. İşte Stalin rejiminin zaman zaman, meydana çıkarıp cezalandırdığı adamlar bunlardı.

Fakat kapitalist rejimini kurmaya çalışan ve pek ziyade dikkate şayan olan bir nokta olmak üzere, bu rejimi kurmak içinde Sovyet düşmanı olan bir devletle emek birliği yapan son grup bunlardan tamamiyle ayrıdır. Bu devletin Almanya olduğu Sovyet gazeteleri tarafından yazılmıştır.

Acaba Tuhaçefski, Rusyada bir General Franko rolünü mü oynamak istiyordu? Böyle ise yalnız komşumuz ve dostumuz sovyetlere değil, bütün dünyaya geçmiş olsun.

Biz türklere gelince; Stalin'in başında bulunduğu partiye dayanan hükümetle cümhuriyet Türkiyesi arasındaki dostluk artık yeni zamanın ananesi halini almıştır. Biz Sovyet halkının refahı için çalışan bu hükümetin her türlü tehlikeden masun bulunmasını ve kuvvetli olmasını dileriz. Bunun içindir ki bu darbenin, Sovyet zabıta teşkilâtının teyakkuzu sayesinde neticesiz kalması bizi ancak sevindirebilir.

A. Ş. ESMER

Bilbao sokakları âsi kuvvetlerin ateşi altında

Şehrin etrafını sarmakta olan çember gittikçe daralıyor

Bilbao'yu terkeden mülteciler.

Londra, 14 (Hususî) — Hükümetçi kaynaklardan bildiriliyor: dün bütün gün şehir bombardıman edilmiş, telefat ve hasara yol açmıştır. Aragon cephesinde milisler taarruza geçerak birçok yeni kasabalar zabtetmişlerdir. Toledo cephesinde Balamaka şatosu zabtolunmuştur. Biskaya cephesinde Bilbao müdafaa hattını şiddetle tazyik eden âsiler birkaç noktada ilerlemişlerdir.

Havas Bilbao'dan bildiriyor: Bask makamları, bazı noktalarda pek tesirli olmak üzere âsi kuvvetlerin baskısının devam ettiğini ve âsilerin silâhlarının üstün olduğunu tasdik etmektedirler. Bilbao üzerinde uçan âsi tayyareler şehrin ortasına ve kenarlarına birçok bombalar atmaktadırlar. 34 tayyare tahrib edilmiştir. Ölü ve yaralıların sayısı belli değildir,

Salamankadan Bask hükümetinin Santander'e çekileceği bildirilmişse de Bask makamları bu haberi katiyetle tekzib etmişlerdir.

Âsilere göre

Âsi kaynaklardan bildiriliyor: Biskaya'daki harekâtı kolaylaştırmak için umumî karargâh yeniden Burgos'a nakledilmiştir. General Franko Biskaya cephesinde bulunmaktadır. Franko kuvvetleri ,topçu ve tayyarelerin himayesinde oldukları halde muvaffakiyetle ileri hareketlerine devam etmektedirler. Bilbaoya yaklaştıkça güçlükler de artmaktadır. Şehir Franko kuvvetlerinin şiddetli bombardımanı altındadır. Hükümetçilerin hatları tamamen harab olmuş ve maneviyatları sarsılmıştır. Milisler arasında zayiat mühimdir. General Franko cepheyi teftiş etmiştir.

Bilbao etrafındaki çember daralıyor

Bilbao cephesindeki Havas muhabiri bildiriyor: Pazar günü yapılan harekât neticesinde Bilbao sokakları Franko kuvvetlerinin menzili içine girmiştir. Şehrin etrafındaki kıskaç gittikçe daralmaktadır. Franko kuvvetleri doğrudan doğruya şehre hâkim olan bir tepeyi işgal etmişlerdir orada bulunan bir sanatoryomdan doğruca şehrin sokaklarına ateş etmektedirler. Bilbao San Sebastien yoluda Franko mitralyözlerinin ateşi altındadır. Her tarafta zayıf bir mukavemet gösteren milisler, gerilemektedirler. Bugün katî neticeler beklenmektedir.

Saragos'daki Havas muhabiri bildiriyor: hükümetçiler dün kuvvetli bir topçu ateşi himayesinde olarak taarruza geçmişler, fakat daha başlangıçta âsi topçuları bunlara agır zayiat vererek taarruzu durdurmuşlardır. Diğer bölgelerdeki hükümetçi taarruzları da durdurulmuştur.

Guadalajara'da harb eden italyanlar

Roma, 14 (A.A.) — Yeni bir tebliğde Guadalajara muharebesinde 229 italyan gönüllüsünün öldüğü, ve 123 ü subay olmak üzere 1994 gönüllünün yaralandığı ve 250 gönüllünün kaybolduğu bildirilmektedir.

Kontrol işi

Londra, 14 (Hususî) — B. Eden, Kontrol hakkındaki anlaşma ispanyol makamlarının eline geçer geçmez bunun teferruatının neşrolunacağını bildirmiştir. Gazeteler dört büyük devlet arasında kontrol işi hakkında elde edilen anlaşmadan dolayı memnuniyetlerini izhar etmekte ve fakat bu hususta çok kısa yazılar yazmaktadırlar. Muhafazakâr gazetelerin, yatıştırılan anlaşmazlığı canlandırmamak için ihtiyatlı davranmalarına mukabil liberal Niyuz Kronikl gazetesi Frankonun yardım görmeğe devam edeceğini bildirmekten çekinmemekte ve Cenevrenin bu işde daha tesirli bir rol oynamamasına eseflenmektedir.

Berlin mahfilerine göre

Berlinden bildiriliyor: Alman politik mahfilleri anlaşmadan memnundurlar ve bunun İbiza hâdisesinden sonra Almanyanın ileri sürdüğü istekleri tatmin ettiğini bildiriyorlar. Bu mahfiller, taarruz halinde alâkalı devletler arasındaki istişare, akim kalır, her devletin misillemeye hakkı olacağı noktasını tebarüz ettirmektedirler.

Birleşik devletlerde grevler genişliyor

Yungstovn, (Ohio) 14 (A.A.) — Burada bir kongre aktedmiş olan amerikan iş federasyonu ile endüstri kurum komitesi liderleri umumî bir grev tertib etmeğe karar vermişler, fakat Ohio vâlisi Davey'e bir istida ile başvurarak Republic Steel Company grevine nihayet vermesini istemişlerdir.

Bir grev daha hazırlanıyor

Vaşington, 14 (A.A.) — Con Levis, bir grev tertib etmiştir.

Bethlehem Steel Corporation'a aid 17 maden ocağında çalışaşn ünited Minvorkers azasından 9.500 işçi bu greve iştirak edeceklerdir.

Nümayişler sakin geçiyor

Monreo, 14 (A.A.) — Grevcilerin tertib ettikleri nümayişler, sükûnet içinde cereyan etmiştir. Millî muhafız kıtaasının müdahalesini icabettirecek hiç bir hâdise olmamıştır.

Fon Noyrat Berline döndü

Çek Başbakanı da Bükreşe hareket etti

Budabeşte, 14 (A.A.) — Almanya dış bakanı B. Fon Noyrat ve yanındaki zatlar bu sabah hususî bir tayyare ile iki günlük ziyaretten sonra Budapeşşteden ayrılmışlardır.

B. Fon Noyrat macar ajansına yaptığı beyanatta, demiştir ki : "— BB. Dranyi dö Kanya ile yaptığım görüşmeler alman - macar dostluğunun kuvvetini ve samimiyetini bir kere daha teyid etmiştir. İki millet arasındaki dostluk istikbalde Tuna havzasındaki yapıcı faaliyetin mühim unsurlarından biri olarak kalacaktır. „

Resmî tebliğ

Çıkarılan resmî tebliğde ezcümle şöyle denilmektedir :

"İki devletin bir blok kurulmasına matuf her türlü teşebbüsü reddettikleri ve gelecekte de şimdiye kadar tutulan yolda yürüyerek barış eserine hizmet edecekleri hususunda iki memleket arasında tam bir anlaşma olduğu hususî bir memnuniyetle müşahede ve tesbit edilmiştir. Bu yol şudur :

Devletler arasında bir perde tesisi yerine menfaatlerin tevziine çalışmak ve katî uzlaşmayı başarmak.,,

B. Hodza Bükreşe giti

Prağ, 14 (A.A.) — Çekoslovakya başbakanı Doktor Hodza, dün akşam Bükreşe hareket etmiştir. Doktor Hodza, salı günü Bükreşe varacak ve orada çarşamba akşamına kadar kalacaktır. Sonra Romanya başbakanı B. Tataresko ile birlikte Turnseverin'e gidecektir. Klaooda iki devlet adamı Yugoslavya Başbakanı doktor Stoyadinoviçle buluşacak ve Turn-severinde küçük antant devletleri başbakanları Tuna üzerinde bir gezintide bulunarak görüşmeler yapacaklardır. Bu görüşmelere, Romanya dış bakanı B. Antonesko da iştirak edecektir.

Briyan için

Pariste resmî tezahürler yapıldı

Paris, 14 (A.A.) — Müteveffa Briyan'ın namına dış bakanlığı bahçesinde dikilmiş olan âbidenin önünde resmî nümayişler yapılmış ve bu nümayişlere halk ta iştirâk eylemiştir.

Eski muharibler namına B. Kassen, sulh ve milletler yardım kurumu adına B. Prof. Bondleur,hükûmet namına B. Leon Blum, Briyan'ın senasını mutazammın nutuklar irad etmişlerdir.

Müteakiben muhtelif sulh severler kurumları, politik kurumlar mensubları âbidenin önünden geçmişlerdir.

B. Blum, Briyan'ın şahsiyet ve hayatını tasvir etmiş ve ifrat ile sulh lehinde bulunmuştur.

Bir katil bu sabah Karaoğlanda İdam edildi

11 eylûl 929 da Keskinin Halite köyünden bekçi İzzeti ve karısı Kezbanı iki öküzünü çaldı zanniyle mavzer kurşunu ile öldüren gene Keskinin Mahmatlı Balâ köyünden Ömer çavuş isminde katil bu sabah saat üçü kırk geçe Karaoğlanda idam edilmiştir. Katil 48 yaşındadır. Son dakikaya kadar metanetini muhafaza etmiştir.

Basın icmali

Türk gençliğinde sana

SON POSTA'da Muhiddin Birgen tiyatrosuz ve operasız bir milletin medeniyet camiasının kültür seviyesi içinde herkesle müsavi bir mevkie sahib olamıyacağını söyliyerek şimdiye kadar bu sahada memleketimizde hasıl edilen boşluğu doldurmak için kültür bakanlığının Ankara'da tiyatro ve opera mektebi açmış olduğunu fakat bu mektebin lâyik olduğu derecede gençlikten rağbet görmediğini söyliyerek buna sebeb halâ tiyatro sanatının halkımız arasında lâyik olduğu şekilde telâkki edilmeyişi olduğunu kaydediyor ve diyor ki :

"Her dudak bükülen şey, fena olsaydı bugünkü Türkiyenin dünkü memleketten hiç bir farkı olmaz ve türk bugünkü şerefini kazanamazdı. Bunun için, kız veya erkek, türk gençleri ve bilhassa bunların heveslerini kıran babalar ve analar, bilmelidirler ki yakın zamanda bir gün gelecek bu memleketin de operasında türk çocukları alkış toplıyacaklar, şöhret, yapacaklar, hürmet ve takdir ile birlikte para da kazanacaklardır. Hem de öyle bir parayı kazanacaklardır ki bunu, seve seve verenler, bir daha ve bir daha vermek için ya para, yahud vesile arayacaklardır.

Türk gençleri için bugün hem bir fırsat kapısı açılmış, hem de bir vazife gösterilmiştir; bilhassa opera artisti olarak yetişmek için hükümet her türlü vasıtayı bunların önlerine koyuyor. Bu gençler, içlerinde sanatın ilâhi sesinin âkislerini duyuyorlarsa, etraflarında dudak bükenlere aynı dudak büküşü ile mukabele edip mesleğe atılmalıdırlar. Biliriz ki bu meslekte muvaffakiyet güçtür ve Avrupa'da bu yolda ilerlemek üzere her gün kendilerini tecrübeye atan binlerce genç arasından tam muvaffak olan ancak beş on kişi çıkıyor. Fakat, millî ve siyasî mücadeleler için kendisini ateşe atan bir millet içinden sanat fütuhatı yapmıya çıkacak ve hattâ bu yolda kurban olmayı göze alacak bir kaç düzüne genç yokmudur? Sanatsız kültür ve kültürsüz millet olmaz. Sanat fituhatı yapmak için kendisini tehlikeye atacak olanlar, acaba böyle işlere atılmıyarak, miskin miskin elli liralık bir aylık uğrunda bin türlü mücadeleye girenlerden daha az mı mesud olurlar ?

Türk gençleri! bize sanat fituhatı lâzımdır; her sahada bu kadar kahraman yetiştirmiş bir memlekette sizin içinizden bir kaç düzüne değerli kahraman ne vakit çıkacak ? „

SURİYE TAŞKINLIKLARI :

CUMHURİYET'te Yunus Nadi, son günlerde büsbütün artmış olan Suriye tahrikâtını mevzuu bahis eden baş yazısında diyor ki :

"Cahil ve gafil Suriye halâ farkında değil ki hür ve müstakil Türkiyeye manda usulünü yalnız kendisi için değil, başkaları için de, meselâ Suriye için bile kabul etmemiş olan yegâne devlettir. Biz Lozandan beri Suriyenin kendi mukadderatını kendisi tarafından tayin edilmek lâzım geldiğini iddia ettik. Şimdiye kadar bunun Suriye istiklâlini iltizam demek olduğunu Suriyede hakkiyle takdir edecek siyasî olgunluk sahibi tek adam çıkmaması Suriye hesabına hayret olunacak bir fakirliktir.

Türk Hatayın ırkî bir mecburiyetle esarete terk olunmaktan korunması bizce manevî ve mukaddes bir vazife idi. Bu vazifeyi her tarafı kollayan en muslihane şekillerde ifa ettik. Eğer bir alay başı bozuk suriyeli bizim gürültüye papuç bırakacağımızı sanıyorlarsa ve şamata ile Hatay varlığını şüpheye düşürebilecekleri malihülyasında bulunuyorlarsa bunda yaman surette aldanmış olacaklarını henüz daha vakti iken kendilerine bir kere daha ihtar ederiz.„

ANKARA BIRASI Sulu bir gıdadır.

Kamutay hatayın istiklâl vesikalarını dün büyük gösterilerle kabul etti

(Başı 1 inci sayfada)

gündenberi halli arda kalan millî işleri milletimizin kalkınma mesaisiyle müvazi olarak ve münasebet, imkân ve muvaffakiyet şartlarını göz önünde tutarak behemahal birer birer hallini ve muslihane usullerin tercihini kendine vazife edinmiştir. Bu hesablı ve âmelî tasnifte sona kalan fakat millî mahiyet ve ehemiyeti itibariyle öbürlerinden aslâ derece farkı olmıyan Sancakişinin son safhası da gene malûmunuzdur. Her işi vakit ve zamanı ile ve en küçük teferruatı ile büyük heyetinize yalnız vazife ve dürüstî değil, başlıca muvaffakiyet âmili bilerek çalışan hariciyeniz Sancak işinin dahil olduğu son safhayı da daha başında takdim ettiği beyaz kitabları ile ve şifahî maruzatı ile büyük meclisin yüksek ittilâına arzetmiş bulunuyordu.

Anlaşmanın başlıca amilleri ve dostlarımıza teşekkür

Milletler Meclisi konseyinin bu işimiz hakkında ittihaz ettiği mütekaddim ve sonuncu kararları günü gününe neşredilmiş ve şimdi yüksek tetkik ve tasvibine arzolunan kanunların hariciye encümeninizde müzakeresi esnasında encümeninize tafsilâtı ile arzedilmiştir.

Bu mühim işin idrak edilen müslihane bir hal neticesine isalinden Türkiye Fransanın birbiriyle dost kalma azim ve niyeti ve müşterek dostlarımızın dostane gayreti ve Milletler Meclisi konseyinin ve onun bu işte kıymetli raportörü İsveç Hariciye Nazırı dostum M. Sandlerin itina ve dirayeti ve bilhassa Büyük Başvekilimizin Londra seyahati esnasında Parisi ziyareti ile Fransa devlet adamları ile karşılıklı iyi niyetler üzerindeki konuşmaları başlıca âmil olmuştur. Hatayın ehemmiyeti derkâr olan anayasasının hazırlanmasındaki Milletler Cemiyeti ekisperler komisyonunun kıymetli mesaisini ve bu komisyonda derin bir vukuf ve büyük bir gayretle çalışmış olan kıymetli arkadaşım Menemencioğlunun mühim hizmetini ve bu komisyona riyaset etmiş olan Belçikalı Profesör Burkenin büyük kabiliyetini ayrıca tebarüz ettirmeliyim. İngilterenin kıymetli Hariciye Nazırı aziz dostum M. Edenin bu işte alakâdarlar derecesinde gösterdiği faaliyet ve Sovyet Rusyanın muktedir Hariciye Komiseri kıymetli dostum M. Litvinof'un ibraz ettiği alakâyı huzurunuzda şükranla yad etmeliyim. (Alkışlar).

Bu millî işimizin ortaya konduğu ilk gündenberi Balkan müttefiklerimizin ve dostlarımızın kendilerinden beklediğimiz veçhile Türk davâsı hakkında devam edegelen hâlisane müzaharet ve hissiyatı ve Akdenizde diğer komşumuz İtalyanın izhar ettiği sempatiyi maruzatıma ilâve etmez isem huzurunuzda hakikati olduğu gibi arzetmek vazifemde kusur etmiş olurum.

Matbuatın kıymetli müzahareti

Her gün artan kuvvetini sulh hizmetine hasreden ve çalışmalarını kendisine olduğu kadar başkaları için de esirgemeyen Türkiyeye karşı bu samimî âlemşümul muhabbete istinad eden siyasetinin beynelmilel nail olagelmekte bulunduğu karşılığı ve âdeta mükâfatı diyebileceğim şunu da arzetmek isterim ki bu davâmızda da Şark ve garbin matbuatı kıymetli müzaharetlerinden bizi mahrum etmemişlerdir.

Şarkta İran'ın, Afgan'ın, Irakın, Mısırın belli başlı matbuatının ve garbte hemen bütün Avrupanın yakın şark işlerine de sütun ayırabilen gazetelerinin neşriyatını bu meyanda zikretmeliyim.

En büyük âmil

Derhal asıl şu ciheti huzurunuzda minnetle kaydetmeliyim ki maruzatımın başından itibaren bu saydığım âmillerin üstünde Büyük Önderin her işte olduğu gibi aydınlatıcı büyük direktif ve irşadı ve lüzum oldukça direktiflerinin tatbikatında lutufkâr müdahaleleri katî müessir olmuştur. (Alkışlar).

Mübalağasız diyebilirim ki, Fransa ile aramızda ötedenberi için için devam ederek son senede hâd bir surette meydana çıkan Sancak işi ihtilâfı bu maruzatımda şükran ile kaydettiğim avamil ve hissiyat sayesinde Fransa - Türkiye dostluğunu daha çok kuvvetlendiren bir imtihan zemini olmuştur. (Bravo sesleri).

Arkadaşlarım,

Ellerinizde bulunan muahede metinleri karşılıklı alınan teahhüdlerin manâ ve şümulünü kâfi sarahatle ifade etmektedir. Bunları lütfen tasvib buyurmanızı istirham ederim. (Alkışlar).

B. Hikmet Bayur'un bir temennisi

Dış Bakanımızdan sonra B. Hikmet Bayur (Manisa) Kürsüye geldi:

" — Yapılan iş büyük bir başarı, büyük bir siyasî zaferdir. Bununla hepimiz iftihar etmeliyiz, bundan hepimiz memnun olmalıyız. Evvelce bir fırsatla da arzetmiş olduğum gibi son senelerde muahedeler mütemadiyen türklük lehine tadil edilmektedir. Montrö'de boğazlar işi böyle oldu, Hatay işi de böyledir. Binaenaleyh senelerden beri alışmış olduğumuz bir keyfiyet değişmektedir. Evvelce muahedeler osmanlı imparatorluğu aleyhine ihlâl edilirdi, son zamanlarda Türkiye lehine ihlâl edilmektedir. Buna kuvvetle işaret ettikten sonra bir iki meseleyi mevzuu bahs edeceğim. Burada bir temennide bulunacağım, hükümetten de bir şey soracağım. Evvelâ şunu söyliyeyim ki Hariciye encümeninde azâ bulunduğunuz halde orada söylemediniz de, niçin burada söylüyorsunuz denebilir. Fakat zaman darlığı bu işlerin hariciye encümeninden süratle geçmesini tevlid etmiştir. Belki benim de sürati intikalimin azlığı da buna müessir olmuş olabilir. Onun için buradan sormak istiyorum. Birincisi, esaslı bir mesele vardır, o da şudur. Hatayda intihabat, kül olarak halk ve millet gözetilerek yapılmıyacaktır. Halk ve millet cemaate ayrılmıştır. Türk camiası, alevî camiası, arab camiası, ermeni camiası, rum, ortodoks camiası. Galiba altı tanedir, burada yazılıdır. Bu usul müstemlekelerde halkı daima nifak ve tefrika halinde tutmak için tatbik edilen bir usuldür. Bu usulün tatbik edildiği yerde milletin kül halinde yaşaması imkânı yoktur. Aradaki ufak tefek ihtilâflar derhal derin bir uçurum halini alır. Ve muhtelif camialar artık biribiriyle imtizac edemezler. Ve onun içindir ki müstemlekeci devletler nezdinde gayet muteber bir usuldür. Esasen bu usul iyi bir usul olsaydı Fransa hükümeti bunu kendi memleketlerinde tatbik ederdi. Katolikler bu esas dahilinde intihabata iştirâk etti. Fransada da ihtilâf vardır. Berukayin, Bask, Proton, Bask provansallar vardır ki ceman bir iki milyonu geçer. Fransızcayı mekteblerde öğrenirler ,bilhassa kadınları, mektebten çıkınca da unuturlar. Bunlar için böyle bir intihab cemaatı yoktur Bask cemaatı yoktur. Binaenaleyh bu iyi bir usul değildir. Ve göreceğiz ki önümüzdeki senelerde Hatayda mütemadî bir niza ve nifak husule getirecektir. Millî tefrikalar yapıldığı gibi, dinî tefrikalar da yapılmıştır. Alevî deniliyor, bunun türkü de, arabı da, kürdü de vardır. Alevî türk ve saire ve sairedir, öyle anlıyorum. Benim hükümete karşı izhar edeceğim temenni şudur: belki bu usul, bu yol bilıztırar kabul edilmiş bir şeydir. Filhakika Cemiyeti Akvam Misakı, tatbik edilemiyen, tatbiki güç olan kısımlarda tadil için bir açık kapı bırakmaktadır. En yakın bir zamanda bunun kötülükleri tebarüz eder etmez bu yola müracaat ederek bu ciheti halletmelerini ve Hatayda intihabatın bütün medenî ve kendi memleketimizde olduğu gibi halk intihabı şekline sokulmasını, yani bu yola gidilmesini rica ederim. Bu bir.

İlk seçim yapılırken

İkinci mevzuu bahsedeceğim mesele bundan daha mühimdir. O da şudur: Metinden kolaylıkla anlaşılamıyor, demin Numan Menemencioğlundan sorarak anladım. İlk intihabat, yani teşriî kuvveti husule getirecek intihabat, bilirsiniz, anayasa kuvvetini, devlet reisini meclis seçecek, hükümeti de devlet reisi seçecektir. Hatayın teşriî, icraî bütün kuvvetini husule getirecek olan intihabat Hatayın yancılar elinde bulunduğu zaman yapılacaktır. Bu bende büyük bir endişe uyandırıyor. Zaten gazetelerde görüyoruz ve görmekteyiz ki ne kadar şiddet ve tazyik yapılıyor. Vakıa ana yasanın muhtelif maddelerinde deniyor ki, Cemiyeti Akvamdan murakipler bulunacaktır. Bunların içerisinde türk ve fransız yoktur. Fakat mahallî türk cemaatinin mümessili bulunacaktır. Fransanın yok denmesi bence kâfi bir manâ ifade etmez. Çünkü kuvvei askeriye kendi elindedir. Jandarma ve her şey kendi elindedir. Bu vesile ile şunu hatırlatmak isterim. Mütarekeden sonra yani işgal zamanlarında babıâli ile ecnebi işgal kumandan ve komiserleri arasında bir çok muhaberat cereyan etmiştir. Babıâli onların yaptığı işlerin mütarekeye münafi olduğunu söyledikleri ve iddia ettikleri zaman onlar şöyle nota vermişlerdi. Fransızlar nerede ise Fransa oradadır. Bu düstur mütareke ahkâmının fevkinde bir düstur demişlerdir. Endişem şudur ki, ilk intihapta tazyikle şöyle veya böyle hareketlerle orada türklerin ekseriyette olmalarına rağmen ekalliyette olduğunu göstermek isterler. Belki değerlerinin koalisyon yani diğer anasırı aleyhimizde mecliste toplıyacaklardır. Cereyan da bunu gösteriyor.

Rumu, ermenisi, âlevisi, arabı ve sairesinin heyeti mecmuasından, türk mebuslarından oldukça fazla mebus çıkarsa, cihan efkârı umumiyesi karşısında büyük bir manevî mağlubiyete duçar oluruz.

Hükümetten bir şey sormak istiyorum: Cemiyeti Akvama inanıyor ve onun siyasetine güveniyor mu ? Musul işinde pek bariz haklarımızın çiğnendiğini gördük. Fakat eğer hükümet derseki bu sefer öyle olmıyacak ve türk ekseriyeti hakkını istihsal edecektir. Mebuslar seçilecek ve mürakebe âdilâne olacaktır. Eğer hükümet bunu derse çok memnun olacağım. Ben, kalben, buna mutmain değilim.

Elde edilen zaferin büyüklüğü

Zeki Mesud Alsan (Diyarbekir)— Sayın arkadaşlar; hepimiz kuvvetle hatırlarız. Türk milletinin büyük kurtarıcısı Atatürk bu içtima devremizi açarken bize müjdelemişti: Hatay davası mutlaka hallolunacaktır. O zaman kalblerimiz ümidle, heyecanla, sevinçle doldu. Çünkü biliyorduk ki bu davanın hal şekli ancak hakka ve hakikate uygun ve bizi yeni bir zafere ulaştırıcı bir şekil olacaktır. Türk milleti Büyük Atasının işaretine bakarak; kuvvetle, itimadla, emniyetle bekledi. Filhakika Hatay davasının beynelmilel cephesi çetin safhalarla karşılaştı. Fakat türk milleti hiç bir vakit bu davanın muvaffakiyetle neticeleneceğinden şüphe etmedi. Çünkü o biliyordu ki Atatürkün ve İsmet İnönü hükümetinin ele aldığı her dava ancak şerefle, zaferle, muvaffakiyetle hollolunabilir. Ve bütün dünya da biliyordu. Büyük türk inkilâbının davaları ancak hakka ve hakkın kuvvetine dayanan ve insanlığa yarıyan davalardır. Hatay davası türk milliyetçiliğinin bir davası ise bunun mahiyetini anlamak için türk milliyetçiliğinin mahiyeti üzerinde bir lâhza durmak iktiza eder. Büyük türk inkilâbının bütün umdeleri hep türk milliyetçiliğinde, ancak insanlığı yükselten, insanlığa yarıyan yüksek bir ülkünün ifadesidir. Türk milleti ancak kendi hakkı kadar başkalarının hakkına riayet eden ve edilmesini istiyen bir milliyetçiliği ilk olarak ortaya atan tek ve âsîl millettir. Onun için Hatay davası türk davası olduğu kadar da insaniyet davası idi. Bütün doğru düşünen, iyi düşünen insanlığın ona zahir olması lâzımdı. Arkadaşlar müjde tehakkuk etti. Türk milletinin umduğu oldu. Hatay istiklâli beynelmilel büyük realiteler arasında şerefli mevkiini aldı.

Hatayın istiklâli kutlu olsun

Şimdi sevinerek bayram yapıyor. Arkadaşlar Hatay istiklâlini tesbit ediyoruz. Ve biz millet vekilleri teşrini sanide büyük müşkülâtla başlıyan içtima yılını, onun tahakkukunu ifade eden yüksek Hatay istiklâlinin bir zafer âbidesinin vesikalarını müzakere ve kabulü ile bitiriyoruz. O gün de bugün de Atatürk Türkiyesinin yüksek seciyelerini tebarüz ettiren büyük ve tarihî günlerimiz arasına girdi. Kardeş Hatay istiklâli ve türk milletiyle beraber hattâ bütün insanlıkla beraber Atatürk Türkiyesinin ancak hak ve hakikata ve gerçek sulha hizmet eden bu yeni eserinden ve Hataydan yükselen hak ve hakikat âbidesinden şimdi bizim kadar düşünen bütün insanlık sevinsin. Arkadaşlar Büyük eser meydanda fazla söz o büyüklüğün yanında küçük kalıyor. Bu tarihî ve sevinçli günlerde yalnız bir arzumuz vardır. O da bütün maddî ve manevî bir arzu kalbimi dolduruyor. O da bütün maddî ve manevî varlığını türk milletinin hususiyetine vakfeden büyük Atamızı en derin saygı ve sevgi ile anmak ve onun kıymetli yardımcısı İsmet İnönü ile hükümetini, hariciye vekilimizi, arkadaşlarını teşekkürle candan tebrik etmektir. (Alkışlar).

Tarihe bir bakış

Ruşeni Barkın (Samsun) — Sayın arkadaşlar, biraz tarihe rücu etmek iztirarındayım. Müsaade ederseniz iki kelime ile bizim neslin, bizim ırkın dünyanın dört köşesini dolduran türkün asırlar arasında nasıl başka gömleklere girdiğini hatırlatmak, bize bugünkü mesud ve bugünkü devrim noktasının ehemiyetini ortaya koymak için kâfidir.

Türk Orta Asyadan dünyanın dört tarafına yayılıp giderken yalnız kanına olan kudret ve azametiyle yürümüş ve fakat daima diğerkent olmuştu. Vakit vakit her nereye gitti ise hiç bir vakit; olduğu gibi kalmak ıstırarını duymamıştı. Ona kendi şerefi, kendi kanının kudreti ve azameti kâfi geliyordu. Fakat gerek vardığı muhitlerin tesiri ve gerek yanında, içinde ve komşuluğunda bulunan kültürlerin ve dillerin ona sokabileceği yabancılıkları hesaba katmıyordu. Bundan sonra bütün dünyayı doldurdurabilen türkün nihayet döne döne küçük, Anadolu içinde ancak 18 milyonluk bir müstakil kütle halinde tebellür edebildiğini görüyoruz.

İşte bugün Büyük Önderin, Büyük kurtarıcının kazandığı bu devrim noktasını bütün dünyaya anlatmakla beraber bize de sarih surette isbat ediyor ki artık bundan sonra israf edilecek türk, yabancı kültürlere kurban edilecek türk cemaati yoktur ve olmıyacaktır.

Misakı millî tamamlandı

Hatayı Atatürk cümhuriyeti unutmadı. Kurtarmak istedi ve azmini isbat etti. Misakı millîyi bugün olduğu gibi tamamladı. Her ahdini olduğu gibi tahakkuk ettireceğini bize ve bütün dünyaya isbat eyledi.

Arkadaşlar, Türkiyemizin dört tarafında birçok komşu milletler vardır. O komşu milletlerin bazısı bizi kendilerine yabancı gördükleri gibi, bazısı da kendilerinin bize çok yakın olduğunu itiraf ediyorlar.

Temenni ederim müstakil Suriye günün birinde âlimleri ve bütün mütefekkirleri kendi damarlarında birçok Türk kanının bulunduğunu bilecek ve Türkiye ile çok samimî bir kardeşlik içinde yaşamağa mecbur olduğunu takdir edecektir. Evet bu dakikada eğer Suriyeliler kendi evlerini araştırırlarsa, onların içinde yüz binlerce Türk anası bulunduğunu ve halâ Türkçe konuştuğunu pek güzel göreceklerdir. Artık Hatayı biz benimsemekle en tabiî vazifemizi yerine getirmiş olduğumuzu onlar da tasdik edeceklerdir. Suriye, Mısır gibi, Filistin gibi, Irak gibi ve sair komşu müslüman milletler gibi bize çok yakın olduğunu idrak ettikleri gün istikbalinden emin olmalıdır. Kanında pek çok Türk kanı olduğunu, kudretli bir Türkiyenin komşusu bulunduğunu ve kudretli Türkiyenin kendine çok iyi bir dost olacağını idrak ederse, kendisini çok yakın bir istikbalde müstakil, mesut ve müreffeh yaşayacağına iman edecektir.

Dost dünya karşısında..

Aziz arkadaşlar; bu devrim noktası, evet. Çok sene evvel değil, hepimiz hatırlıyoruz ki Türkiye gerek imparatorluk devrinde ve gerek istiklâl mücadelesi başlangıcında beynelmilel münasebetlerin hepsinde daima karşısında bir dünya dolusu düşman görüyordu. Atatürk Türkiyesi artık yükseleceği en yüksek basamaklara basmağa ve daha namütenahiliklere doğru yürümeğe kendini hazır görmektedir. Bu andan itibaren daima Türkiye bir dünya dolusu doost karşısında bulunmaktadır. Bu iş de İsmet İnönü Hükûmetinin tuttuğu yol, takib ettiği siyasetin ne kadar kudret,il ne kadar isabetli olduğunu gösteriyor. Ve Atatürk Türkiye sinin ne kadar lâyemut ne kadar metin yürüdüğünü isbat ediyor. (Alkışlar).

Zaferden zafere...

Benal Arman (İzmir) — Sayın arkadaşlar, bugün Atatürk Türkiyesinin, zaferden zafere koşan İsmet İnönü hükûmetimizin sayısız zaferlerinden birini daha görmekle kalblerimiz sevinç ve iftihar doldu.

Aylardanberi cihan efkârı umumiyesini şiddetle alâkadar eden türk hatay davası, nihayet oradaki kardeşlerimizin haklarını ve istiklâllerini kazanmalariyle neticelendi.

Biz ne mesud fanileriz ki arkadaşlar. Büyük türk tarihinin bu altın sahifeleri nin yazıldığı günlerde yaşıyoruz.....

Münkariz osmanlı imparatorluğu, şu ve bu imtiyazlarla yurddaşlarının izzeti nefislerini ve haklarını ayaklar altında çiğnetirken, Atatürk, İsmet İnönü hükümeti, hududlarının dışındaki kardeşlerinin bile hak ve istiklâl davalarını demir iradesiyle başarıyor.

Bütün türklerin halâskârı olan büyük türk, elbetteki, yurd haricindeki türkleri de kurtaracaktır ve kurtardı.

Bundan sonra, ihtiyar nineler uykusuz geceler geçirmiyecek, genç kızlar göz yaşı dökmiyecektir.

Bundan sonra, Hatay anaları, onun büyük adını beşikteki yavrularına terennüm edecek, onun yüksek başı, tükenmez asırların üstünde, güneş gibi, kalblere inan ve ışık verecek.

Kardeş hataylılar... İstiklâliniz kutlu, günleriniz mutlu olsun... (Alkışlar).

Bugünkü netice

Dr. Sadi Konuk (Bursa) — Arkadaşlar; heyecanım çok dürüst konuşmama mani olacaktır. Bugün türkün şeref ve istiklâli milletlerarasında saygı ile karşılanarak millî varlığımızı tatmin edebilecek güzel bir hadisenin sevincile karşılaşıyoruz. Hatay işi millî arzumuzun, beynelmilel yüksek varlığımızın çok tabiî olan sonuçla bizi sevindiren şekilde bitmiş oluyor. Bu hâdiseyi hiç bir zaman osmanlı imparatorluğunda ve geçmiş türk imparatorlukları zamanlariyle, hal-

(Sonu 5 inci sayfada)

Dış bakanımızın nutkundan

● ***Cumhuriyet hükümeti, ilk gündenberi halli arda kalan millî işleri milletimizin kalkınma mesaisiyle muvazi olarak ve münasebette imkân ve muvaffakıyet şartlarını göz önünde tutarak behemehal birer birer hallini kendine vazife edinmiştir.***

● ***Derhal asıl şu ciheti huzurunuzda minnetle kaydetmeliyim ki maruzatımın başından itibaren bu saydığım âmillerin üstünde Büyük Önderin her işde olduğu gibi aydınlatıcı büyük direktif ve irşadı ve lüzum oldukça direktiflerinin tatbikatında lutufkâr müdahaleleri katî müessir olmuştur.***

● ***Cemiyeti Akvam müessesesinin faydasına inanıyoruz. Ve her yeni ve iyi müessese gibi o da, tekâmüle muhtaç olduğu kadar müstaiddir. Beynelmilel teahhüdlerde Türkiyenin takib ettiği usul teahhüdlerine riayet etmeyi bildiği kadar, teahhüdlerine riayeti istemeyi bilmektir.***

(Başı 4. üncü sayfada)

leriyle mukayese edemiyeceğim. Çünkü bugünkü genç türk devleti onlarla hiç bir zaman mukayese edilemiyecek kadar kuvvetli, bütün ihtiyaçları karşılıyan ve bugünün duygularını isabetli gözleriyle gören büyük kudretin hâkimiyeti var - dır. Osmanlı imparatorluğu aleyhimize mütemadiyen tebeddül eden muahedeleri türk cümhuriyetinde elbette lehimize tebeddüller alması, lehimize büyüklükler göstermesi lâzımdır.

Hatay istiklâli şayet ırkdaşlarımızın arzularına uygun gelmediği takdirde hatayl ırkdaşlarımıza bağırarak söylüyo - rum ki bizden örnek alsınlar, bizim yaptığımız gibi Atatürk yolunda birleşerek kendilerine en müsaid olan zamanı bek - lesinler. Biz onların iyi hareketlerini daima müdafaa etmeğe hazırız. (Bravo sesleri).

Kütle olarak yürüyeceğiz

Hepimiz senelerden beri birçok teheyyüçlerle ve feverana gelen kalblerimiz, bugünkü hâdise ile aynı heyecan ve duygu ile sarsılıyor. Biz senelerden beri bir çok felâketlerin bize verdiği büyük dertlerle karşılaştık.

Günlerden beri, arkadaşlarımla kal - ben söz birliği etmişcesine söylerim ki biz bu güzel hâdiseleri bu güzel varlık eserlerini ancak bir hedefte, bir yolda yürümekle kazandık. Büyük Başvekili - mizin geçen gün de çok selâsetle büyük bir talakatle beyan buyurdukları gibi biz bütün bu işleri ancak millî birliğimize ve millî birliğimizin en büyük sem - bolü olan Atatürkümüze medyunuz. Bu yol bizim için kurtuluş yolu olduğu gibi şeref ve istiklâlimizin haklı ve gereği gibi karşılanmasının en büyük yolu ola - caktır. Bundan sonra da bu yol üzerinde bütün milletin, bütün varlığımızın kudretiyle tek bir kütle olarak yürüyeceğiz. (Bravo sesleri)

Bunu huzurunuzda tekrar ederek Büyük Atamıza ve onun zikudret Başvekiline ve Cümhuriyet hükümetinin diğer elemanlarına kalbten şükranlarımı takdim ederim. (Bravo sesleri, alkışlar).

Hatay işi ikinci teşrinin başında halledilmişti

Muhittin Baha Pars (Ordu) — Arkadaşlar, Hatay işi bugün bitmiş değildir. Hatay işi 1 ikinciteşrinde halledildi. Atatürk bize nutkunu söylerken Hatay - dan bahsetti. O gündenberi hiç birimizin bir an bu mesele üzerinde şüphesi yaşamadı. Yalnız bu geçen 6 - 7 ay bazı resmî muamelelerin ifası için geçmiş oldu. Yoksa biliyorduk ki şu veya bu şekilde olmazsa Atatürk söylediği sözü mutlaka yapacaktır. Ve onun söylediğini millet bir cephe halinde, bir vücut halinde mutlaka ifa edecektir.,(Alkışlar). Sözlerim minnet ve şükran dâsitanı oluyor. Fakat ne yapalım ki bu dâsitanın mevzuu muhayyileden çıkmıyor. Türk milletinin kendisinde, onun başında ya - şıyan şahsiyetlerindendir. Onların geçen zamanına bakınca, vakıalara bakınca bir dâsitan okur gibiyiz. Ona tâalluk eden sözler söylerken onun büyüklüğünü tahdis etmemek mümkün değildir Tahdisi nimet en büyük vazifelerdendir. Tahdisi nimet kudreti harikaya, bir sırrı hilkat olan kadere, vicdanı âmmeye karşı yapılması lâzım olan bir vazifedir. Biz geçen işleri tekrar ederken, minnet şükranlarımızı izhar ederken bu vazifemizi ifa etmiş oluyoruz. Sözlerim büyük bir vakıaya, büyük bir hâdisei tarihiyeye, büyük bir hâdisei siyasiyeye taalluk ediyor. Türk milleti asırlardan beri mahrum çıktığı beynelmilel müzakerelerden bir zaferle daha çıkmış oluyor.

Türk milletine bakınca, onun başın - da bulunanlara bakınca gözüme şöyle bir levha geliyor: onlar çok büyük. Büyükler çok büyük. Bu kadar çok büyük ol - mak için onların doğduğu, onların istinad ettiği, onların temas ettiği şeylerin ne kadar büyük olması lâzım... Bakıyorum ezelden ebede giden bir çok silsile, şehamette, dehâda, azamette vücude gelen bir Himalâya... Elbette böyle büyük bir silsilenin türk milletinin vücuda ge - tirdiği bu büyük silsilenin tepeleri de büyük olur. Elbette onun başında bulunan, dünya tepeleri üzerinde yaşayan dünya üzerinden bakan bir şahika olur. Oşahika, güneş gibi, yalnız bizi değil, bütün dünyayı da tenvir etmeğe başladı.

Ey Atatürk, kalblerimizde, dimağlarımızda yaşıyorsun (Alkışlar).

Dünyanın en kuvvetli milletlerindeniz

Berç Türker (Afyonkarahisar) — — Hatay meselesinde kazandığımız zafer, Ulu Önderimiz Atatürk'ün, dünya siyasetinde, her müşkül görünen işlerin, sulh çerçevesi içinde halledilmesi için emir buyurdukları yüksek direktif sayesinde elde edilmiştir. Çok sayın İsmet İnönü hükümeti, daima Ulu Önderin direktiflerini takib ederek, dahilî ve haricî işlerde büyük muvaffakıyetler kazanmıştır. Hatay işinde sayın Hariciye Vekilimiz ile arkadaşımız Numan Menemencioğlu'nun sây ve gayretleri de çok takdire şayandır.

Türk milleti, bugün, dünyanın en kuvvetli milletlerinden biridir, fakat bu kahraman milletin, cihan sulhunun ihlâl edilmemesi için kalbinde taşıdığı arzu da o kadar kuvvetlidir. Bunun içindir ki Hatay meselesi bir emrivaki ile halledilmesini istemedik ve sulhça hallettik. Maddî ve manevî zararlara duçar olan kardeşlerimiz için tazminat talebinde bile bulunmadık.

Bugün Türkiye cumhuriyeti beynelmilel sahada yüksek bir mevki kazanmıştır. Eskiden, bize ehemiyet vermiyen devletler, bugün bize ilânı aşk ediyorlar, bizi seviyorlar.

Türkiye cumhuriyeti dünyanın bütün milletleriyle sulh içinde yaşamak istiyen bir devlettir. Ecnebi devletler Atatürk'ün kurduğu Türkiye cumhuriyetinin yüksek prensiplerini görerek, öğrenerek bize imreniyorlar, bizi hayranlıkla yad ediyorlar.

Biz bütün dünyaya diyoruz ki, biz sulha gıpta ederiz başkalarının malında gözümüz yoktur, ve başkalarının da bizi rahat bırakmalarını isteriz. Ancak, her kim ki bizim yurdumuza tecavüz ederse, ve her kim ki türk yurddaşlarımızın malına, mülküne, hayatına, herhangi bir sinsi sebeble, kasdederse, on sekiz milyon türkü yeknasak olarak karşısında bulacaktır. (Bravo sesleri, alkışlar).

Hataylı bugün büyük Türkiye cumhuriyetinin himayesi altında bulunuyor ve bundan mada Cemiyeti Akvamın müzahareti Hatay için temin edilmiştir. Ben Cemiyeti Akvamın dürüstlüğünden hiç şüphe etmem.

Hatay meselesinin müzakeresi esnasında, hataylı kardeşlerimiz çok ıstırab çektiler, içlerinden ölenler oldu. mallarını kaybedenler oldu, fakat bunlar ana vatandan ümidlerini kesmediler ve nihayet hak ve adalet galebe çaldı.

Bizim Atamız, Hatayın da Atasıdır

Hatay Türkiyenin sevgili bir evladıdır. Hataylı çok güzel bilir ki, bütün türklerin Atatürk'ü, kendisinin de Atasıdır. Ve bugünkü müstakil varlığını onun yüksek siyasetine medyundur Binaenaleyh bütün hataylı kardeşlerimizin mukaddes vazifesi, Atatürk'ün çizdiği yoldan tek bir adam olarak yürümek, arkalarını ana Türkiyeye dayayarak birleşmek, sevişmek, iktısad ve kültür bakımından ilerlemek üzere çalışmak, yani yekpare bir kütle halinde, dışardan gelebilecek olan muzır tesirlere kapılmıyarak, büyük Türkiyenin daima ileriye attığı adımların izleri üzerinde yürümektir. Onlar bu vazifeyi ne kadar tam olarak ifa ederlerse o kadar çabuk yükseleceklerdir.

Ey Hataylı sen türktün asırlardenberi
Türk kardeşin seni bırakamazdı geri
Seni esaretten kurtardı O Büyük Önder

Sen ona sevgini, saygını gönder
Sen türke sarıl, türkten ayrılma
Mesud ol, hiç bir düşmandan yılma

(Alışklar).

Hatayın sonsuz şükranı

Tayfur Sökmen (Antalya) — Sayın arkadaşlar, zevkli bir heyecan, derin bir sevinçle sizlere arzederim ki halâskâr Atatürk'ün etrafındaki yıldızlar o büyük Münciden aldıkları ilham ve kuvvetle Cenevrede imza edilip yüksek tasvibinize iktiran edecek olan muahede ile Hatay ve Hataylı kardeşleriniz bir devrin başlangıcında bulunuyor. Saadet Hataylıların kapılarını çalmakta devlet kuşu semayı hayatlarında kanat açmaktadır. Hataylılar bu saadeti öğrenmiyerek harimlerinde bir konuk halinde derağuşlarını sıcaklığiyle müebbeden besliyerek tünedeceklerdir. Dinî ve iktisadî hadiselerin tevlit ve içtimaî âmillerin intaç ettiği farklar insanlık bakımından sahte ve kıymetsiz olup daima zevale mahkûmdur. Hakikatte beşer birbirinin uzvu ve biri diğerini tamamlar. O mesut ülkede yaşayanlar hep kardeştir. Fazilet, din, mezhep ihtilâfı ile ölçülemez ve herkesin nurlandığı bir varlıktır. Vatan evlatlarını mesut etmek müreffeh kılmak için bilâtefrik cinsi mezhep onlardan ittihat ve ittifak bekler. İhtilâfın hükümran olduğu yerde yıkım mekân tutar. Siyasal ve sosyal ve ekonomik düzen kurulamaz.

Sayın arkadaşlar, bütün Hataylılar bir asıldan, bir menşeden olup, büyük Atamızın da buyurdukları gibi 4500 sene evvelki ecdadımız Etiler, muhtelif içtimaî istihaleler geçirerek devam edegelmişlerdir. Yoksa Hicaz kıtasının susuz, ıssız çöllerinde hayatı beşerin inkişafa ve nüfusun tezayüd etmesine asla müsaid olmıyan bin türlü zorluklarla mücadele ederek ancak barınabilen mahdud bir kaç aşiret insanının kendi hududlarından taşarak Suriye, Irak ve bütün şimalî Afrikayı doldurması, hangi mantıkla kabili teliftir. Ve bu keyfiyet hayat kanununa nasıl tetabuk eder. Meseleyi mantıklaştırmak muhali tabiileştirmek maksadiyle millî arab hükümeti emeviyesi arab ve müstarebe tabirine dayanarak islâmiyet camiasına katılan gayri arap millet ler benliklerini islâm dininin cazibe ve kudret potasında eritmelerinden istifade ile Arap heyeti içtimaiyesine mal eylemişlerdir.

Bundan da tahakkuk eden bir hakikat vardır ki bugünkü Hatayda kendini Arap sayan ve zanneden bir ferd Arap değildir, olamaz, olsa da Arabı müstağrebedir.

Hatay ve Hataylıları bu saadete kavuşturan halâskâr Atatürk, etrafındaki yıldızlara ve cümhuriyet hükûmetine büyük Türk miletine binlerce şükran ve minnetdarlıklarımızı sunarak huzurlarında eğiliriz. (Alkışlar).

Hatay ilk tarih günündenberi türktür

Rasih Kaplan (Antalya) — Aziz arkadaşlar; Hatay, Türklerin oraya gelip oradan akınlarını sağa sola, şarka garbe, cenuba, şimale saldıkları gündenberi Türktür. Hatayın Türklüğü üzerinde siyasî yazılmış yazılar bertaraf edilirse zannederim dünyada ihtilâf edecek tek insan yoktur. Hatay Türktür. Yalnız Hatay değil, Hatayın civarında, Hatayın Türklüğüne itiraz edenler kendilerini bir kollarlarsa, kendileri üzerinde hafif çe bir tahlil yaparlarsa, bilhassa son bin senelik bir tahlil yaparlarsa aceba Şamda tek arap ailesi bulabilirler mi, Berutta bulabilirler mi, şurada bulabilirler mi, burada bulabilirler mi, Halepte bulabilirler mi?

Şarktan Mısır üzerine akan ordular ne orduları idi aceba ? Şemsettin şeyhler, Salahattin Eyyubilerin orduları Arap orduları mı, İran ordular. mı aceba ?

Suriyelilerden bir aralık bu müzakerelerin devamı sırasında öyle tarih için şaheser vecizeler işittik ki arkadaşlar, onu burada tebarüz ettirmek bizim için, tarih için çok lâzımdır.

Adanaya Arap demek, Mardine Arap demek küçüklüğüne, akılsızlığına kadar gittiler.

Hak ve istiklâl korumakla elde edilir

Hatay istiklâli harbı umuminin sonundanberi bugüne kadar Fransa ile aramızda devam eden bir ihtilâfı halleden bir muahededir. Yoksa Hatay'ın türklüğünü tayin eden tasdik eden bir muahede değil. Çünkü Hatay türktür. Mebdei belli olmıyan zamandanberi türktür. O milletin istiklâline tecavüz etmek istiyenler kandan göller, nehirler ve denizlerle karşılaşacaklardır. Hatayın istiklâlini bugün kutlarken bazı arkadaşlar sual sordular. Bu suali ben sormayacağım.

Hak ve istiklâl ancak korunmakla elde tutulur. Ona candan sahib olmakla elde tutulabilir. Nasihatle başkasından yardım dilemekle istiklâl tutulamaz. İstiklâlin tek bedeli kandır. İstiklâl onunla alınır. Başka milletlerin yardımı nihayet köleliğe götürür. Misali çoktur. Kendi kaniyle istiklâlini alamıyanlara bakınız. Hiç birisi istiklâllerini muhafaza edememişlerdir.

Onun için benim ırkımdan olan hataylılar bugün istiklâllerini muhafaza edecekleri gibi yarın da onun uğrunda öleceklerdir. Çünkü istiklâl denilen şey, bir şey ister. O da kandır. Hataylıların da bu uğurda, icabettiği zaman ,kanlarını akıtacaklarına hiç şüphemiz yoktur. (Alkışlar) Oradaki türkün hakkını, istiklâlini şöyle böyle tehdidle bertaraf etmeğe çalışacaklar. Herhalde bunu iyi düşünsünler. Biz 15 senedenberi Hatayda devam eden haksızlığın yurdumuzda doğurduğu gayri tabiilikleri dünya sulhunu bozmamak için ne kadar sabrettik, ne kadar üzüldük. Bunu hepimiz biliriz.

Ne mutlu Atatürk'ü olana...

Onun için Hatayda Hataydaki kardeşlerimizin sükûnunun bundan sonra da bozulmakta devam etmesine pek o - kadar sabırlı olamayız bundan sonra. Dünya milletleriyle yaptığımız muahedeler gene tatbik edilemezse ve gene tatbik için saha bulamaz, meydan bulamazsa arkadaşlar, gene hududda bizim çocuklarımız, gene mi ölecek ve biz de seyirci mi kalacağız ? Öyle şey yok. Eğer bundan sonra da oradaki kardeşlerimizin kendilerinin haklarına, istiklâllerine tecavüz olunursa onlar genemi seyirci kalacaklardır? Eğer seyirci kalacaklarsa istiklâllerine, haklarına imanları yok demektir. Ben bunu oradaki sakin bütün türk kardeşlerimin imanından, vicdanından hiç bir vakit ümid etmem. Onlar bütün kanaatleri ile haklarını ve istiklâllerini son fertlerinin son kan damlasına kadar müdafaaya ve muhafazaya azmetmiş kardeşlerimiz dir. Arkadaşlar, bu içtima senemizin başında Atatürk bu işin halledilme zamanının geldiğini, bu işin halledilmesinin zarurî olduğunu ifade ettiği gün hepiniz ayağa kalktınız ve ayakta bu işin halledildiğine kanaat ederek Atatürke şükranlarınızı arzettiniz. Bu gün Atatürkü muahedelerin meclise gelmesi dolayısiyle millet namına tebrik ederken bir sözle sözümü bitireceğim. O da üç gün evvel Atatürk Trabzonda iken, Trabzon belediye reisi olan bir arkadaşımızın söylediği bir sözle: Ne mutlu Atatürkü olana. (Sürekli alkışlar.)

Hatayın emniyeti, bizim emniyetimizdir

Remzi Gürez (Gazianteb) — Arkadaşlar bukadar söz söyliyen arkadaşlardan sonra bir kaç kelime söylemek isteyişim ora ile maddî yakınlık ve komşuluk hisleriyle dolu bulunuşumdandır. Hepiniz oraya yakınsınız. Kalplerimiz hep beraberdir. Ancak bu maddî yakınlık beni bir kaç kelime sarfına sevketti Hatay istiklâline ahden kavuştu. Şimdi emniyetini ve tamamiyetini tekeffül eden anlaşmayı karşımızda görüyoruz. Onun emniyeti bizim emniyetimiz olduğuna göre kendilerine ileride yapacakları büyük ve tarihî vazifelerini bilir bir türk parçası sıfatiyle şunu bekliyoruz: Uğraşma bitmiş değildir, Yapılan şeşyler yazılan şeylerdir. İdare, siyaset, seçim, bir çok işler yürüyecek, orada hayat yürüyecek, orada türk mevcudiyeti imtihan geçirecek. Azim ve imanla tarihinden aldığı, büyüklerinden öğrendiği birlik ve heyecan var. Tarihî vazifesini bu küçük türk parçası yapacaktır. Cenub türkleri yabancı dalgalarla yalçınlaşmış bir kayadır. Bu kayanın şimdiye kadar etrafında vuran, çarpan yabancılar onları anlamamışlarsa bundan sonra anlıyacaklardır ve nihayet biz onların emniyetini tekeffül ediyoruz ve nihayet büyük bir türk kitlesinin bir parçasına söylüyoruz.. Kendileri başı Atatürk olan büyük vücudün bir uzvudur. Onun için titriyoruz....

Lâkin görüyoruz ki ve işitiyoruz ki onun etrafındakiler bu uzva dokunmak istiyorlar, maddiyetine dokundular, maneviyetine dokunmak istiyorlar. Fakat bilmeleri lâzımdır ki o uzviyetine dokunulan, maddiyetine dokunulan bu uzviyet büyük türk mevcudiyetinin bir parçasıdır. Kendilerine söyliyecek sözüm şimdiki halde yoktur. Yalnız Büyük Başvekilimin bir işaretini tekrarlıyacağım:

Sizler, ey sizler, sizler daha çok sükûna muhtaç olanlardansınız.

Yeni bir şark siyaseti

Refik İnce (Manisa) — Arkadaşlar, üzerinde müzakeresini yapmakta olduğumuz mukavelelerin kanunun ihtiva ettiği meseleler bugün yeni bir şark siyasetinin temel taşını teşkil etmesi itibariyle çok ehemiyetlidir. Bu mukavele Fransa ile aramızda aktedilmekte ve Fransanın Türkiyeye karşı takib ettiği siyasette yeni bir istikamet aldığını göstermektedir. Mütemadiyen dostluktan bahsettiği halde fiili eserlerini görtan bahsettiğimiz bilhassa nacizane olarak bahsettiğim Fransayı bugün yeni Türkiyenin karşısında yeni bir istikamet tayin etmiş görmek ve Türkiyenin kuvvetli elini şarkta ve garbte tutmakla ne kadar faydalar elde edeceğini göstermek itibariyle cidden mucibi memnuniyet görüyorum. Hatay çetin mücadelelerden sonra istiklâlini kazandı. Buradaki mukavelename Fransa ile Türkiyenin müşterek surette bu istiklâli temin edeceğini gösteren bir vesikai siyasiyedir. Hatay davası istiklâlin aziz neticeleri iki kuvvetli devletin müzaharetiyle beynelmilel kuvvetli bir mahiyet iktisap etmesi elbette mucibi memnuniyettir.

Istırablara nihayet veren devre

Arkadaşlar, bir Suriye hududunun Türkiye için doğurmakta olduğu ıstırabatı kaldıran bir muahedeye imza koymak suretiyle Fransaya tarafımızdan kendisine şimdiye kadar atfedilmiş olan şu veya bu ef'ale karşı imazı ayından mütevellid suitelâkkinin önüne geçmek için yeni bir vaziyet ihdas etmiş olmaktan dolayı artık bizim bu imzadan sonra Suriye hududunda duyduğumuz ıstırablara mütekabilen nihayet verilmesi yolunda yeni bir devreye girmiş oluyoruz.

Emlâk anlaşmazlığının halli

Arkadaşlar, bu muahedenin can damarını teşkil eden bir nokta da suriyelilerle türkler arasında mevcut emlâk ihtilâfının sureti katiyede hallidir. Yalnız, bu değil, bu memlekette türkler ilk defa Avrupa efrenci denilen firenklerle temas eden bir millet bugüne kadar şu iki taraflı mukaveleyi yapmamışken bu mukavelede Fransa ile Türkiye arasında ikamet mukavelesi yapılacağı yolunda bir kayıd vardır. Demek ki zahiren türk ve fransız dostluğu şu veya bu şekilde ifade edilmesine rağmen dost milletleri yekdiğerine bağlıyan esaslı bir mukavelenin henüz imza edilmiyen bir devreyi geçmişiz.

Binaenaleyh böyle her bakımda başta Fransa ile Türkiye münasebette bulunarak hudud, Hatay, Suriye, Lübnan, ikamet ve sair münasebetlerde Fransa ile menfaat ve siyaset birliği şeklinde birleştiren bu mukavele hiç şüphesiz bütün dünyaya sulh yaymak yolundaki umumi kanaatin mümessillerinin gittikçe artmasının ifadesi olmak dolayısiyle mucibi şükrandır. Binaenaleyh ben kendi hesabıma dün Rusya ile, evvelki gün Balkanlarla, bugün İngiltere ile ve Fransa ile her zaman için Şarkla her vesileden istifade ederek metin ve daima sulha doğru gitmek siyasetini takib eden hükümetimizin bütün bu devletleri temsil eden heyetle ahengin ifadesi olan müeyyidelere dahi sahib olmak dolayısiyle türk milletinin ihraz ettiği siyaset büyük Hatay siyasî muvaffakiyetinden dolayı bu vesileden de istifade ederek başta Ata'mız olduğu halde Başvekilimize, hükümete ve Hariciye erkânına şükran borçlarımı ödeyerek vazifemi ifa ederim. (Alkışlar).

Dış Bakanımız tekrar kürsüde

B. Refik İnce'den sonra Dış Bakanımız tekrar kürsüye geldi:

"— Arkadaşlar dedi. Hikmeti Bayur arkadaşımın sorduğu sallere cevab vermeğe müsaraat edeceğim. Üç sual sordular. Biri Cemiyeti Akvama bu Hatay hakkında ittihaz ettiği kararları tatbik ve kontrolda faaliyetine inanıyor muyuz?

Biri, işgal altında ilk yapılacak intihabatın neticesi üzerinde kanaatimiz nedir? Üçüncüsü de intihabatta cemaatlere tefrik usulünün hatıra gelen mahzurları hakkında ne düşünüyoruz? Eğer iyi anlıyabilmişsem sordukları suallerini bu suretle hulâsa ettim.

Milletler Cemiyetinin faydasına inanıyoruz

Cemiyeti Akvam müessesesinin faydasına inanıyoruz. Ve her yeni ve iyi müessese gibi o da tekâmüle muhtaç olduğu kadar müstaiddir. Beynelmilel teahhüdlerde Türkiyenin takib ettiği usul teahhüdlerine riayet etmeyi bildiği kadar, teahhüdlerine riayeti istemeyi bilmektir. (Alkışlar).

Türkiye - Fransa dostluğunun bu ittihâftan daha kuvvetli çıktığını biraz evel arzetmiştim.

Bu, iki tarafın dostluk menfaatini anlayışı ve Suriyenin bizimle iyi komşuluk menfaatini er geç takdir etmeğe varışı ve Hataylıların hakkı ile lâyık oldukları istiklâli benimsemekte ve aralarındaki vahdette göstereceksi dirayetleri bütün bu saydığım esaslı âmillerin yanında Cemiyeti Akvamın vazifesini yapmak hususunda ümid ettiğim faaliyeti de ayrı bir iyilik olmak üzere Bay Hikmet Bayur arkadaşıma az çok emniyet verecek mahiyette deliler teşkil edebilir. Nihayet her muahedenin ümid olunan kıymeti tatbikatında tezahür eder. Fransa ile aramızda hulûsu niyetle aktettiğimiz ve karşıdakinin hulûsu niyetinden de emin olduğumuz teahhüdlerin iyi tatbik olunacağını kuvvetle ümid etmek isteriz. (Bravo sesleri).

Hatayın türk varlığının azamî menfaatini korumak

Bay Hikmet işgal altında intihabı

(Lütfen sayfayı çeviriniz)

Başbakanımız Ismet Inönü dün Kamutayda dış politikamızın ana hatlarını izah etti

(Başı 1. inci sayfada)

hususiyetini iyice kavramamış olanlardır.

Politikamızın istiklâli, siyasî ve coğrafî vaziyetimizin hususiyetleri bize kendimize mahsus bir takım faaliyetler göstermektedir ve daima gösterecektir. Bu hususiyet bizim taahhüdlerimizle, müesses dostluklarımızla ve ilk gündenberi yakın bir dostlukla biribirimizi takdir ettiğimiz Sovyetlerle münasebatımızla asla taaruz etmemiş ve taaruz etmiyecektir. (Bravo sesri, alkışlar). Her noktada mutabık olduğumuz ve beraber müşahade ettiğimiz gibi Türk Sovyet dostluğu iki memleketin siyasetinde devamlı bir unsur olarak payidar kalacaktır. (Bravo sesleri, alkışlar).

Bu sözlerim iki memleketin iyi münasebetleri ve samimî dostlukları hakkında hatıra getirilmiş olan ve getirilecek olan bütün şüpheleri tamamiyle izale eder sanırım. Dünyanın bugünkü hali iki memleket arasındaki dostluğu sağlam esaslar üzerinde devam ettirmek, beynelmilel menfaatler için, sulh esasları için faydalı olur, kanaatindeyim. (Bravo sesleri, alkışlar).

Doktor Aras'ın yolculuğu

Arkadaşlar, Dr. Aras yüksek teveccüh ve itimadınızla bugün ehliyet ve salâhiyeti bir kat daha tebarüz etmiş olarak yakında Bağdadı, Tahranı ve Moskovayı ziyaret edecektir. (Alkışlar).

Irak, İran ve Efgan...

Irakla münasebetlerimiz, samimiyet ve dostluk mahiyetinde gösterdiği iyi tecelliyi her fırsatta bu memleketin efkârı umumiyesi tebarüz ettirmiştir.

Irakın inkişafı ve terakkisi ve bizimle iyi münasebetler beslemek hususundaki azim ve dirayetini bu memleket kemalile takdir etmektedir ve daima da edecektir.

İranla esaslı, köklü bir surette mevcud dostluk münasebetlerimiz ve emniyetli hislerimiz Meclisi âlide son günlerde tasdik olunan ehemiyetli muahedelerle bir kat daha [illegible] peyda etmiştir. İranın terakkisi yolunda attığı büyük adımlar, Türkiye halkının hayranlığını ve takdirini daima mucib olduğu gibi İran - Türkiye münasebetlerinin ve yakın kardeşlik rabıtaları hissiyatı içinde inkişafını bu memleket daima takdir ve muhabbet hisleriyle karşılamıştır. ve karşılıyacaktır. (Alkışlar).

Arkadaşım doktor Arasın bu seyahati esnasında Kâbile kadar gitmesini ve bizim orada da dostluk hislerimizi yakından ifade etmesini isterdim. Maddî imkânsızlık bu sefer onun seyahatinin Kâbile kadar uzamasına imkân bırakmıyor. Fakat bu sözlerim büvük meclisin Efgan milletine karşı olan dostane hissiyatını tebarüz ettirmek için iyi bir vesile oldu ise bahtiyarım. (Alkışlar).

Şüphe yoktur ki Hariciye Vekilimiz Kâbilde efganlı dostlarımızı ziyaret etmek için eline geçecek ilk fırsattan istifade edecektir.

İngiltere ile

İngiltere ile münasebetlerimizin hakikî bir dostluk ve emniyet hislerine müstenit olduğunu söylemek benim için bahtiyarlıktır. İngilterede bulunduğum zaman da ingiliz milletinin en salâhiyettar ricalinde memleketim hakkında samimî dostluk hisleri müşahede ettim ve en salâhiyettar rical İngilterenin Türkiye hakkında beslediği samimî ve ciddî dostluk hissiyatını memleketime getirmemden memnun olacaklarını bana izhar etmişlerdir. (Alkışlar).

Yalnız resmî mahfillerde değil, hususî mahfillerde de memleketimiz hakkında itimad ve sempati gösterilmektedir. Sulh davâsında İngiltere nin takibettiği hattı hareketi, zihniyetimize uygun bulmaktayız. Memleketlerimiz arasındaki itimat hisleri, aradaki münasebetlerin inkişafı için ve beynelmilel sulh davâsında ve emniyet havasında kıymetli bir âmil olarak müessir olmak için çok faydalı olacaktır.

İtalya ile münasebetlerimiz

İtalya ile siyasî münasebetlerimiz çok iyi haldedir. İktısadî münasebetlerimiz inkişaf etmektedir. İtalya ile münasebetlerimizin en iyi halde bulunması bizim ciddî emelimizdir. Akdenizde bütün devletler arasında sui tefehhümlerin izale edilmesi, ihtilâf sebeblerinin ortadan kalkması ve Akdenizde iyi münasebat havasının bütün politikalara hâkim olması bizim ciddî arzumuzdur.

Arkadaşlar, memleket bildiği gibi bütün dünya da bilir ki Akdenizde emniyet ve istikrar bizim için çok kıymetli bir mevzudur. (Bravo sesleri, alkışlar.)

Akdenizde emniyet ve istikrarı tevlid ve temin edecek her türlü tedbirleri bu memleket iyi kabul ile karşılıyacaktır.

Fransaya gelince...

Fransa ile münasebetlerimizin hayırlı ve mesud inkişafı hakkında hariciye vekili arkadaşımız ve hatibler bundan evvelki mevzuda söz söylemek için fırsat buldular. Fransa siyasetini idare etmekten birinci derecede mesul olan zatlarla yakından Türkiye ve Fransa arasındaki esaslı emniyet ve büyük politika mevzularını açık bir surette görüştüm. Arkadaşlarım, Fransanın mesul ricalinde ve Fransa büyük meclisinde ve Fransanın efkârı umumiyesinde şahsiyet sahibi olan yüksek kıymeti haiz bütün ricalinde Türkiyeye karşı dostluk beslemek ve Türkiyeye karşı iyi münasebet beslemek hususunda ciddî bir arzu ve kanaat gördüğümü söylemekle bahtiyarım (Alkışlar). Fransa ile aramızda son zamanda çıkan Hatay meselesi vardı. Ve hudud emniyeti üzerinde bir takım hâdiseler çıktı. Hatay meselesi Milletler Cemiyeti konseyi kararıyle ve bugün tasdik buyurduğunuz muahedelerle katî neticesini almıştır. Benim zannımca Hatayda vardığımız neticenin asıl kıymeti bu meselenin iyi bir surette hitam bulduğu hakkında zihinlerimizde hasıl olan kanaattir. Beynelmilel meselelerin halli hususundaki muahedelerde yapılan tasfiyelerin yalnız kâğad üzerinde değil, bilhassa zihinlerde kabul olunmasiyle kıymet hasıl olur. Onun için Türkiye Hatay meselesinde varılan neticeleri katî bir tasfiye adetmektedir. Hatibler, hükümeti. muahedelerin şurasından, burasından tenkid etmek için fırsat buldular. Fakat yüksek heyetiniz gibi bütün millet ve bütün âlem dikkat etmiştir ki nihayet bütün hatiblerin üzerinde birleştikleri nokta, kâğad üzerine koyduğumuz esasların sıtkile, hulus ile tatbik olunması üzerinedir. Demek ki, şimdi bu hissi hülâsa ederek ben de söyleyeyim ki, biz cemiyeti akvamda varılmış olan neticelerin hakkiyle ve hulus ile tatbik olunmasından başka hiç bir şey istemiyoruz. (Alkışlar).

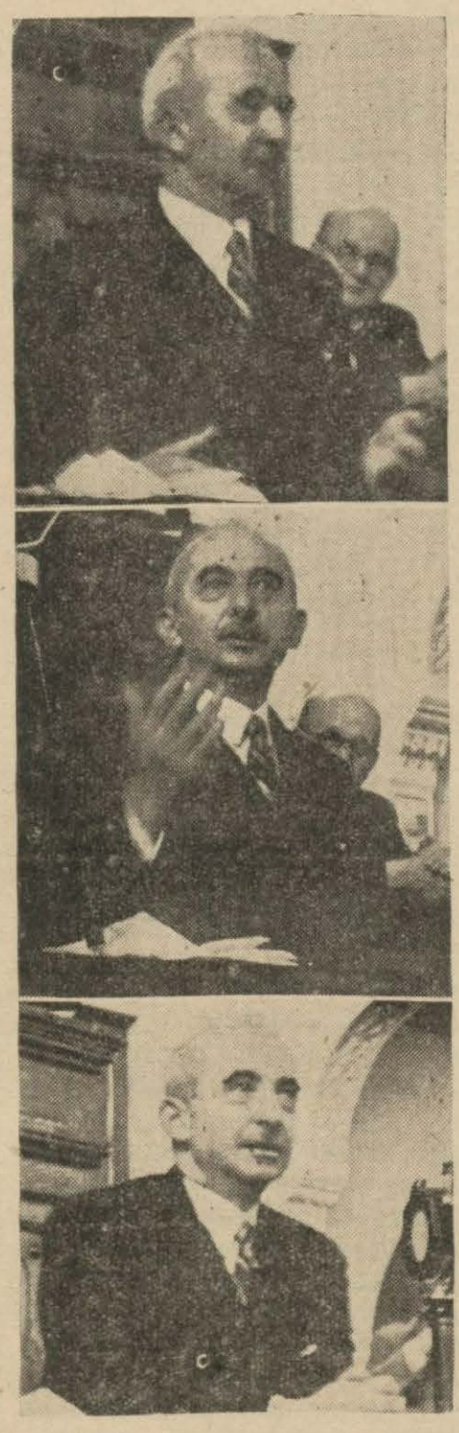

İsmet İnönü nutkunu söylerken.

Muahedelerin iyi tatbiki

Arkadaşlar, muahedelerin hulûs ile tatbik olunması, her şeyden evel imza edenlerin hüsnü niyetlerine bağlıdır. Size biraz evel Fransa ile Türkiye arasındaki sıcak havayı ve Fransanın mesul ricalindeki hulûsu ifade ettim. Bu halde bu Hatay üzerinde vardığımız anlaşmaların hulûs ile tatbik olunması için ne kadar unsur tasavvur olunabilirse bu anda o unsurların hepsi elimizdedir. Bir takım, - mümkün olduğu kadar hafif tabir kulanmlağa ve aramağa çalışacağım, - vaziyetten haberdar olmıyan ve nihayet vaziyeti bulandırmakta türlü saike kapılmış olan siyasetcilerin Cemiyeti Akvamda verilen karardan sonra sükûnette olmadıklarını ve sükûneti bozmağa çalıştıklarını görüyoruz. Hatiblerin bu hususdaki endişeleri yalnız Büyük Meclisten değil, memleket muhitinden de bize aksetmektedir .

Burada müsterih olmak için bazı noktaları göz önünde bulundurmak faydalıdır zannederim. Kabul olunan muahedelerin tatbiki vazifesi bugün için Fransaya düşüyor. Bugün teahhüd ettiğimiz muahede ile Hatayın tamamiyetinin her vasıta ile mahfuziyeti Türkiye, ve Fransaya düşüyor. Nihayet bu esaslar Cemiyeti Akvamın müzahareti ve iştiğal sahasıdır. Hattâ eğer hukukçular tabiri caiz görürlerse mesuliyeti altındadır. Demek ki biz alâkadar olanların kuvvet ve hüsnüniyetleriyle bu muahedelerin tatbik olunacağından emin olacağız ve nihayet bütün vasıtalar çaresiz kalırsa ve hakikaten siyaset tahribçileri bütün bu beynelmilel akidleri hiçe sayacak kadar tecavüz fikirleri gösterirlerse, en nihayet cemiyeti akvama müracaat etmekten de geri kalmıyacağız. Bugün oradaki vaziyet cemiyeti akvamın kabul ettiği, tesbit ettiği esaslar dahilinde emniyetin hüsnü tatbiki, cemiyeti akvamı tesbil eden bu kadar milletin müşterek kefaleti ve teahhüdü altındadır. Sükûnetle söylediğim bu sözlerin içinde Hatay için yapılan anlaşmanın behemahal ve hülûsla tatbik olunması için kâfi müeyyideler mevcuddur ümidindeyim. Esasen hatibler gibi milletimiz de Suriye halkına karşı hakikî teveccüh ve muhabbetle mahmüldür.

Suriye halkına karşı..

Ben bu vadide Suriye halkına karşı türklerin hassasiyetini göstermek için kıymetli fırsatlardan istifade ettim. Şimdi o mevzuda tekrar hararetle söz söylemek için ahval ve şeraitten kâfi derecede teşvik gördüğümü söyliyemem. Amma kanaatım odur ki milletler hakikî menfaatlarını nihayet siyaset adamlarına ibram ve icbar edeceklerdir. (Bravo sesleri, alkışlar)

Hudud üzerinde, Türkiye - Suriye hududu üzerinde çıkan hâdiseler bir takım muhabereleri intaç etti. Ve onlar dahi ilk temaslardan sonra iyi bir yola girdi. Ümidimiz zaten esasta dost iki memleketin hududu üzerinde emniyetin mevcud olması prensipinde hiç bir ihtilâf yoktur. Mesele bunun iyi tatbikidir. İyi tatbiki için Fransa ricali ile biz aynı kanaat ve ciddiyetle bu işi takib etmek kararındayız.

Hulâsa arkadaşlarım; Fransa ile münasebatımızda hususî meseleler bahtiyar bir surette tatbik edildikten sonra yeni bir inkişaf devrinin, büyük bir emniyet havasının hüküm süreceğini ümid etmek ve ümidimizi huzurunuzda söylemek bize hususî bir haz vermektedir.

Balkanlarda işbirliği

Balkan devletleriyle münasebetlerimizin bütün millet tarafından malûm olmıyan hemen hiç bir safhası yoktur.

Dört devlet aramızda açık muahede ve onun hükümleriyle bir sulh davası için bağlıyız. Yakın bir zamanda ben ve Dr. Aras balkan müttefiklerimizin paytahtlarını beraber veya ayrı ayrı görmek bahtiyarlığına nail olduk. Memleketimize karşı müttefiklerimiz tarafından gösterilen teveccüh ve muhabbet bütün dünyanın dikkatini celbedecek sıcaklıkta idi. Bu memleket Yugoslavyadan, Yunanistandan ve Romanyadan gördüğü sıcak tezahüratı aynı hararetle karşıladı. (Alkışlar).

Arkadaşlarım, dört balkanlı devletin ayrı, ayrı, cephelerinden dolayı vakit, vakit görülen hususı politikaları onların balkan antantı teahhütleri üezerinde vaziyetlerinin hafif veya zayıf olduğunu zannettirecek propagandalara sebebiyet vermektedir. Bunu görüyoruz, ama buna inanmayın En yakın temaslarımızla anlıyoruz ki dört balkan devleti kendilerini birleştiren sulh idealinde samimî ve sabittirler. (Bravo sesleri, alkışlar.)

Bulgaristan komşumuz

Bulgaristan komşumuzun, evelce de bir iki münasebetle huzurunuzda arzettiğim balkanda sulhu muhafaza etmek ve diğer komşulariyle iyi münasebetlerini artırmak için gösterdiği hüsnü ni-

(Sonu 7. inci sayfada)

Ismet Inönünün nutkundan

- ***Sovyetler Birliği ile münasebatımız dostane ve samimîdir.***
- ***İngiltere ile münasebetlerimiz hakikî bir dostluk ve emniyet hislerine müsteniddir.***
- ***İtalya ile siyasî münasebetlerimiz çok iyi bir haldedir.***
- ***Akdenizde emniyet ve istikrar bizim için çok kıymetli bir mevzudur***
- ***Fransa ile münasebetlerimiz hayırlı ve mesud inkişaf halindedir.***
- ***Kabul edilen muahedelerin tatbiki bugün için Fransaya düşüyor.***
- ***4 Balkan devleti, kendilerini birleştiren sulh idealinde samimî ve sabittirler.***
- ***Cemiyeti Akvam bugün onun hukukan vefilen haricinde bulunan devletlerin faaliyetlerinden mahrum bulunmakla büyük bir mahrumiyet ve zayıflık içindedir.***
- ***Hiç bir memleketle esaslı bir anlaşmamazlığımız yoktur.***
- ***Biz sulh davasında hakikî ve samimî bir hâdim vaziyetindeyiz.***

söylerken, bunun mahzurlu misalini maziden aldılar, amma gene kendileri sözlerinin başında gene mazi ile mukayese suretiyle, devirler arasındaki farkı işaret etmekle iliştikleri bu mevzuun üzerinde tevakkuf etmekten beni kurtardılar zannederim.

İntihab şeklinde cemaatların ayrılması hususuna gelince bu işte kemali hulûs ile Hatayın türk varlığının azamî menfaatını koruyacak şekilleri düşündük, ve kabul edildi. Nihayet Hatay meclisi kendi kanununu ilk intihabın biteceği beş sene sonradan itibaren kendi istediği gibi tam istiklâl dahilinde kendine uygun şekilde yapmak değiştirmek, tashih etmek salâhiyetini haizdir. (Şiddetli alkışlar).

Aleviler türktür

İbrahim Dıblan (Kocaeli) — Arkadaşlar muahede esnasında milliyet bahsinde bir de gördüm ki alevi olarak bir millet gösteriliyor. Halbuki alevilik hiçbir zaman milliyet ifade etmez ve edemez (alkışlar.) Alevilik ancak bir mezheptir ve bütün Türkiyemizde olduğu gibi aleviler hiçbir zaman türklükten ayrılmamışlardır ve ayrılamazlar (alkışlar) Çünkü türktürler (alkışlar). Türkiyemizde olduğu gibi türk Hatayda bütün alevi kardeşlerimizin hepsi türktür. Ve türk olarak yaşıyorlar ve o mefkûre ile yaşıyorlar. (Bravo sesleri) (alkışlar) Onun için, kabul edilen esasta bu alevilik kelimesile ifade edilmek istenen bu kardeşlerimiz türktürler. Hiç bir zaman kendilerini türklükten ayrı gayrı görmemişlerdir ve göremezler. (Bravo sesleri) (alkışlar).

Bundan sonra maddelere geçildi ve reye konan proje ittifakla ve alkışlarla kabul ve tasdik edildi.

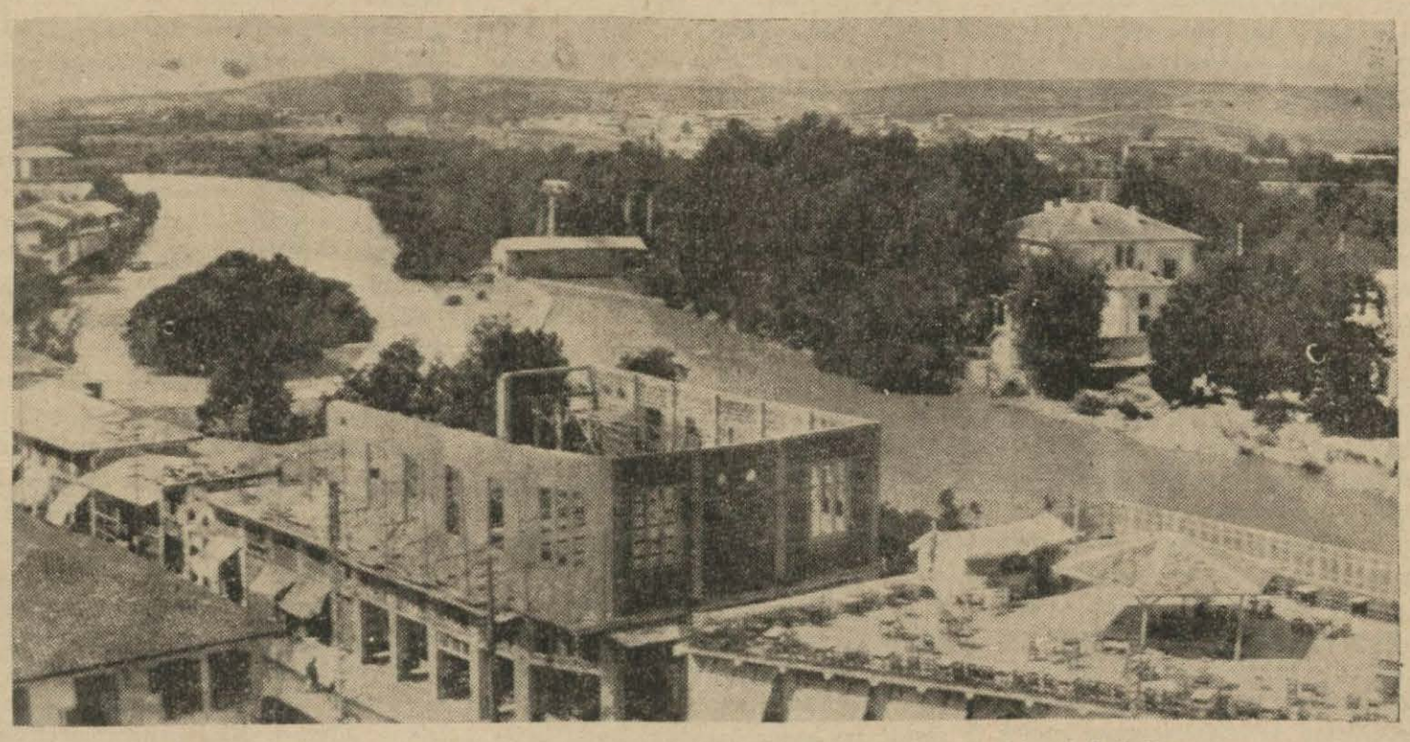

Dün Kamutayda istiklâl vesikaları tasdik edilen güzel Antakya nın bir görünüşü.

(Başı 6. ıncı sayfada)

yetleri biz yakından ve en salâhiyetli ağızlardan işittik. Bulgaristan bizimle hususî bir muahede ile bağlı olduğu gibi, Yugoslavya ile de hususî bir muahede ile bağlıdır. Bulgaristan, Yunanistan ve Romonya ile münasebetlerini de bu hale getirmek kararında olduğunu söylemiştir. Bu arzularını Türkiye yalnız teşvik eder ve elinden geldiği kadar teshil eder. Şüphe yok ki balkanlarda Bulgaristanla diğer komşuları arasında sıcak dostluk havasının teessüs etmesi ve bütün balkan devletlerinin söyledikleri gibi ciddî ve iyi niyetli bir dostluk yoluna girmesi hepimiz için sevinçli bir emel ve Avrupa sulhu için bir mesnettir.

Bulgaristanla münasebetlerimiz

Bulgaristanla aramızda, şimdi teferruata girmek istemiyorum. milletimizin hasssas olduğu mevzular malûmdur. Aramızdaki münasebetler de yekdiğerimizin hassas noktalarına dikkat etmekte ve iyi dostluğu inkişaf ettirmekte menfaatlerimiz olduğunu müşahade ettik. Görüyorsunuz ki bütün esaslar, devletler arasında söz olarak katedilen bütün mesafeleri hayırlı ve ileridir. Bunun iyi bir surette tatbikinde her iki memleketin menfaati olduğunu takdir ediyor ve takib ediyoruz.

Milletler Cemiyeti için düşündüklerimiz

Arkadaşlar; size cemiyeti akvam üzerinde görüşlerimizi de söylemek isterim.

Bu müessesenin kuvveti ve zâfı son zamanda mübalağa edilmiştir. Kuvvetine inananlar büyük davâların ve büyük meselelerin kolaylıkla filî ve katî bir surette halledebilmesini beklemişlerdir. Bu lüzumundan fazla bir hayalperestliktir. Zâfını ileri sürenler onun hiçbir faydası olmadığını ve milletlere hiçbir teminat vermediğini zannetmektedirler.

Bunu böyle zannetmek de hakikatı, asla kendi hakikî ölçüsü dahilinde görmemektir.

Cemiyeti Akvam bugün onun hukukuna ve filen haricinde bulunan devletlerin faaliyetinden mahrum bulunmakla büyük bir mahrumiyet ve zaiflik içindedir. Buna şüphe yok. Haricinde bulunan devletlerin kıymetli ve beraber müşterek çalışmalarını Cemiyeti Akvamda birleştirmeleri bu müessesenin beynelmilel sulh.. ideali için haiz olduğu yüksek otoriteyi çok kuvvetlendirecek, ideal bir şekle sokacaktır. Buna şüphe yoktur. Bunu temenni ederim. Ancak bugünkü hali ile de Cemiyeti Akvam az bir kıymette değildir. Büyük bir ehemiyet ve büyük bir kıymettedir. Milletlerin, şu kadar çok milletin muayyen sulh hedeflerinde birleşmiş olduklarını söylemeleri, dünya için, beşeriyet için esaslı bir mesned teşkil eder. (Alkışlar) ondan sonra bu kadar milletin mesul ricalinin vakit, vakit buluşarak biribirlerini görüp anlamaları az görülecek bir fayda değildir. Ve nihayet bazı kıymetli tecrübeler göstermiştir ki Cemiyeti Akvam beynelmilel meseleleri mütalea ve bazı ahvalde iyi çareler bulmak için kıymetli bir vasıtadır. Ve nihayet Cemiyeti Akvamın beynelmilel sulh için çizmiş olduğu ideal herkesin tahakkukuna yardım etmesi temenni olunan bir idealdir. Bununla Türkiye, biz, Cemiyeti Akvamın lehinde ve aleyhinde ileri sürülen bütün noktaları düşünerek onun faydalı bir müessese olduğuna, onun esasları dahilinde siyaset takib etmek istediğimizi hulûs ile ve şuur ile kani olduğumuzu göstermiş oluyorum.

Hiç bir memleketle esaslı bir anlaşmazlığımız yoktur

Arkadaşlar, başında söylediğim gibi siyasî münasebetlerimizden bahsederken komşularımızla münasebetleri ayrı ayrı mevzuu bahsettim. Komşu olmadığımız devletlerle de münasebetlerimiz çok iyi ve dostanedir, ve hiç bir memleketle esaslı hiçbir ihtilâfımız yoktur. Bunu memnuniyetle kaydettikten sonra bugün bütün dünyanın sulh davâsı ile meşgul olduğunu, milletlerin beynelmilel sulhun idaresini sağlam esaslara istinad ettirmek için ne gibi tedbirler bulmak lâzım geldiğini aradıklarını söyledim. Beynelmilel sulhun devamı ve sağlam esaslar üzerinde bulunması çareleri aranıyor. Henüz bulunmuş değildir. Memleketimizin sulh için çok ciddî arzulu olduğunu bilmekle beraber, onun, beynelmilel sulhun sarsılmaz bir takım esaslara bağlanmamış olduğunu daima düşünmesinde ve bilmesinde zaruret ve lüzum görmekteyim. Bu sözleri onun için sölüyorum. (Bravo sesleri).

Biz sulh davâsında hakikî ve samimî bir hâdim vaziyetindeyiz. Kendi vesaitimizin faaliyet sahamızın dahilinde beynelmilel sulhun muhafazasına çalışırız ve Türkiyenin hayır ve menfaatini sulhta bularak onun daima muhafaza edilmesi temennisindeyiz.

Anlaşılması lüzumlu bir nokta

Arkadaşlar, bu noktanın siyasî zihniyetimiz olarak anlaşılmasını isterim. Biz, beynelmilel sulhun Türkiyeden uzak ve bizim hududlarımızdan çok ayrı yerlerde de bozulmasını kendi menfaatımıza ve hayrımıza muvafık görmeyiz. (Bravo sesleri.)

Biz, memleketimizin emniyet ve siyasetini, herhangi iki memleket arasındaki nifak ve ihtilâftan beklemiyoruz. (Bravo sesleri.) Bu esaslı bir noktadır. Biz kendi memleketimizin emniyetini, diğer memleketler arasında iyi münasebetler ve emniyetli münasebetler bulunmasile pekâlâ telif olunacak, temin olunacak itikadındayız. (Alkışlar) Onun içindir ki diğer iki memleket arasındaki herhangi bir nifak ve iftiraka karışmayız. Onun düzelmesini isteriz ve herhangi iki memleket arasında nifak ve iftirak hususunu asla istemeyiz bilâkis elimizden geldiği kadar memleketler arasında bu kabil uzaklıkların ve müsademelerin ortadan kalkmasını temenni ederiz. Milletler arasında mühim bir uzuv ve kuvvetli bir millet olarak çalışırken bizim siyasetimize delil olan saik olan esaslı fikirler ve manevî sebebler, âmiller bu söylediğim sebeblerdir. (Sürekli alkışlar).

(İsmet İnönünün beyanatının iç politikasına aid kısmı ayrı sütünlarımızdadır.)

Atatürkün Kamutaya Cevapları

İran meclisinden de cevap geldi

Kamutayın dünkü toplantısında Büyük Şef Atatürk'e, çiftliklerini hazineye hediyelerinden dolayı Kamutayın minnet ve şükranını bildiren telgrafa Cumhur Reisimizin verdikleri cevab, sürekli alkışlar arasında okunmuştur.

İran millet meclisinden de, İran ile aramızdaki anlaşmalar dolayısiyle gönderilmiş olan telgrafa gelen şu cevab okunmuş ve alkışlanmıştır:

"İranla akdolunan muahedelerin tasdiki münasebetiyle Muhterem Türkiye Millet Meclisi mümessillerinin dostluk duygularını taşıyan ve muahedelerin kabul ve tasdiki hususunda gösterilen yüksek alâkayı müjdeleyen meveddet âmiz telgraflarından son derece bahtiyarlık hissetmekteyim. Dost memleket mümessillerinin iki millet arasındaki bağları kuvvetlendiren bu mesaiyi cemilesi İran millet meclisinin 6 haziran perşembe günü içtimaında hararetle alkışlanmış ve meclisin candan teşekkürlerinin Türkiye muhterem meclisi azalarına iblâğı kararlaştırılmış olduğunu hürmetlerimle arzederim.

İran Millet Meclisi
Reis Vekili
MURTAZA BAYAT

Kamutay dün Mısır ile aramızdaki dostluk ve ikamet anlaşmaları ile tabiiyet mukavelesini de samimî tezahürler arasında kabul etmiştir.

Dersimde vaziyete hakimiz

(Başı 1. inci sayfada)

lıyarak o mıntakada ciddî tedibat yapmak ve bırakmak. Biz buna "sel seferleri" dedik. Memleketin bir tarafında bir hâdise çıkınca onu kuvvetli bir surette ve sel halinde gelip geçmekten bir fayda hasıl olmıyacağı kanaatinde bulunduk. Biz muhalefet edenlerin mukavemetlerini bertaraf ettikten sonra kendi programımızın hiç bir şey olmamış gibi takib olunmasını esaslı vazifemizden saydık.

Bugünkü vaziyet...

Bugünkü vaziyet şudur. Orada jandarma ve hükümet kuvveti tamamiyle teessüs etmiştir. Tuncelide ıslâhat programı olarak düşündüğümüz tedbirler fasılâ görmeksizin devam etmektedir. Yol yapıyoruz, mekteb yapıyoruz, karakol yapıyoruz. Bir iki ay müddetle bu işlere fasıla gelmiş olan yerlerde tekrar bu işlere başladık. Şimdiye kadar bu harekât ve faaliyet esnasında orada ciddî müsademeler olduğunu ve arada büyük zayiat geçtiğini zannettiklerini işittim. Onun için size şimdiye kadar ki yani üç aylık harekâtı, üç ay zarfında uğradığımız hakikî zayiatı olduğu gibi söylemek isterim. 14 haziran, bugün aldığım rapora göre şimdiye kadar olan zayiat jandarma, asker ve muhafız kurucusu olmak üzere, 13 şehit 18 yaralıdır. Bunların içinde bir tanesi subaydır, teğmendir. Bu zayiatın bize elem verdiğini ve büyük meclisin hissiyatında çok acı yaptığını müşahede ediyoruz. Fakat hâdisenin ehemiyeti, bilhassa mübalâğalı neşriyata karşı yapılan iş karşısında fedakârlığın fazla olmadığı noktasına nazarı dikkatinizi celbetmek isterim.

Hükümet vaziyete tamamen hâkimdir

Bugünkü vaziyette arkadaşlar tekrar ettiğim gibi jandarma, hükümet vaziyete tamamen hâkimdir. Kâfi derecede askerî kuvvet orada hazırdır. İslahat programı takib olunmaktadır. Huzurunuzda söylerken bütün memleketin ve mahallinde bulunan vatandaşların iştimesini isterim ki, cümhuriyet hükümeti oraya ıslahat programını süs olarak, heves olarak götürmedi. (Bravo sesleri). Ne kadar müşkülâta uğrasa, ne kadar çok sene sürse yaz ve kış bu programı biz orada tatbik edeceğiz. (Bravo sesleri, sürekli alkışlar).

Programı tatbik edeceğiz

Herhangi bir meseleyi Büyük Millet Meclisi kabul ettikten sonra şimdiye kadar nasıl ufak tefek muhalefet ve müşkilât karşısında vaz geçmek bizim şıarımızda ve iktidarımızda olmadıysa, bu sefer de programımızı ve büyük Millet Meclisinin kararını tatbikten geri kalmıyacağız. (Bravo sesleri, alkışlar).

Bunun bu suretle ve kanaatle bilinmesi, zannederim ki bizim işlerimizi kolaylaştırdığı kadar henüz aklı başında olmayan reisleri biran evvel hükûmetin kudretli olduğu kadar adaletli ve şefkatli kucağında selâmet aramalarının yegâne çıkar yol olduğuna, ikna edecektir.

Arkadaşlarım; görüyorsunuz ki bütün meseleleri size açık olarak söyledim. Bundan sonra Hükûmetin umumî faaliyeti üzerinde söz söylemek için bugün büyük meclisin ruznamesinde bulunan meseleleri ayrı ayrı ve canlı birer misal vermektedir.

Vergileri indirmeye devam edeceğiz

İmar politikasını takib ediyoruz. Vergileri tenzil etmek için her fırsattan istifade ediyoruz. Malî politika olarak birkaç senedenberi takib ettiğimiz indirme tedbirleri şimdiye kadar müsbet netice verdi. İndirdiğimiz vergilerden bir iki senede azalan nisbeti telâfi edecek miktarda karşılık aldık. Bugün yaptığımız petrol indirmesinde de ve diğer vergi indirmesinden de memlekette yeni bir inkişaf göreceğimizi ümid ediyoruz.

Vergi ıslâhında, imkân bulduğumuz her mevzuda, indirme siyasetine şaşmadan devam edeceğiz. (Alkışlar).

On milyon yerine on bir buçuk milyon

Maliye Vekili arkadaşımız büyük mecliste büdce müzakeresini yaparken yeni seneye 10 milyon lira kadar bir hazine vaziyeti devredebileceğini ümid ettiğini söylemişti. Haziran bidayetindeki ilk hesablar bize Maliye Vekilimizin tahmin ettiği iyi vaziyetin fazlası ile tahakkuk ettiğini göstermiştir. O huzurunuzda 10.000.000 söylemişti. Bana verilen malûmatta Haziran nihayetinde vaziyetimizin 11.500.000 lira fazlası ile intikal ettiğidir.(Bravo sesleri, alkışlar).

İyi ve sağlam bir büdce memleketimizin bütün faaliyeti için çok itimad veren bir esastır. Yeni büdcenin ne kadar sağlam mevzular üzerinde kurulduğunu söylemek için size söyliyeyim ki yeni büdceyi Büyük Meclis 231 milyon küsur üzerinden kabul etti. Bizim 1936 da tahsil ettiğimiz mikdar; muvakkat olan, son, sene nihayeti hesablarına göre 241 milyon liradır. (Alkışlar). Görüyorsunuz ki kabul ettiğiniz büdcenin fazlasını geçen sene de filen tahakkuk ettirmiş bulunuyoruz. Bu, memleketin iktisadî hayatında tutulan yolların iyi semere verdiğini ve memleketin mütemadiyen inkişaf yolunda yürüdüğüne maddî bir misal olarak telâkki edilir. ümidindeyim.

Arkadaşlar, kısa ve münferid noktalarla siyasetimizin haricî, dahilî ve umumî hatlarına işaret etmek istedim. Tafsilâtını ve teferrüatını bütçe müzakerelerinde etrafiyle bildiğiniz bu esaslı siyaset hatlarını kanaatle takib etmek fikrindeyiz. Bizi bu hususta tasvib ve teşvik ettiğinizi yüksek reylerinizle göstermenizi arzu ederiz. (Sürekli v eşiddetli alkışlar).

(Başbakanımızın dış politikaya aid beyanatları ayrı kısmımızdadır.)

Kamutay, hükümete ittifakla güvenini bildirdi ve tatile girdi

Başbakanımızın nutkundan sonra hükümetin istediği itimad reyi seçim dairelerine göre verilmeye başlanmıştır. Rey toplama işi tasnif edildikten sonra, Başkan, şu neticeyi bildirmiştir:

"— Hükümetin taleb ettiği itimad reyine iştirak eden arkadaşların sayısı 329 dur. Hep müttefikan hükümete itimad beyan etmişlerdir. (Sürekli ve şiddetli alkışlar).„

Başbakanımız, dakikalarca süren alkışlar ve büyük sevgi tezahürleri arasında kürsüye gelmiş ve şunları söylemiştir:

" —Arkadaşlar, yüksek itimadınız bizi yeni bir kuvvetle tecrübe etmektedir. Türkiyenin bütün kuvvetlerini kudretli elinde toplayan Büyük Millet Meclisi emanet ettiği icra kudretini bütün kabiliyetimizle iyi bir yolda tatbik etmeğe çalışacağımızdan emin olabilirler. (Şiddetli alkışlar).

Bundan sonra şu takrir okunmuştur:

"Bu içtima senesi zarfında hükümetten gönderilen kanun lâyihaları intaç edilerek elde mühim bir iş kalmamış olduğundan sayın üyelerin intihab dairelerini dolaşmaları ve halk ile temasa gelmeleri için Teşkilâtı Esasiye kanununun 14 üncü maddesi mucibince meclis içtimamın her sene davetsiz toplanma tarihi olan ikinci teşrinin birinci pazartesi gününe talikini teklif eylerim.

Antalya Saylavı
Dr. Cemal Tunca„

Reye konan takrir kabul edilmiş ve reis B. Abdülhalik Renda celseyi şu sözlerle kapamıştır:

"— Arkadaşlar, şimdi kabul buyurduğunuz takrir mucibince beşinci devrenin ikinci içtima senesinin son inikadına hatime veriyorum.

Cümlenizin tatili sıhatle geçirmenizi diler ve her birinizi saygı ile ayrı ayrı selâmlarım. (Alkışlar) „.

Politika bahisleri

Sancak zaferi

(Başı 1 inci sayfada)

kaniiz:

Bir kere, istediğimiz bütün noktaları kabul ettirmeğe muvaffak olmuşuzdur. İkincisi, kendisinden davâcı olduğumuz Fransa ile, davâdan sonra, çok daha sağlam bir dostluk akdetmeğe muvaffak olmuşuzdur. Üçüncüsü, davâyı gören Milletler Cemiyeti, davâyı gördüğünden dolayı bu işten, salâhiyeti ve şerefi artmış bir mahkeme gibi çıkmıştır. Hiç kimsenin burnu kanamamış, barış kurtulmuş, barış müesseseleri kurtulmuş ve Hatay türklüğü kurtulmuştur.

Davâlar, türlü şekilde hallolabilir. Hatay davâsı, dört başı mamûr olmak bakımından klassik bir güzellikle hallolmuştur. Büyük Şefler, onların direktiflerini yerine getirmiş olan genç harici - yemiz, Hatay işinin Türkiye için bir millet davâsı olduğunu tebarüz ettirmeğe muvaffak olmuş olan parti ve basın, bugün ne kadar sevinseler yeridir.

Fakat biz, bir de haddizatında davânın elde edilen neticeleri üzerinde duralım.

Hatay yasasında, şöyle bir madde vardır :

"Sancak, dahilî işlerinde tam bir istiklâli haiz başlı başına bir varlık teşkil eder.„

Hatay, Suriyenin içindedir. Fakat dahilî işler yani Hatay halkının kendi iç işlerini dilediği gibi tanzim etmesi bakımından, Suriye Hatayın dışında bırakılmıştır. İstenen şey, acaba başka bir şey mi idi? "Hatay halkı, kendine aid olan işlerde istiklâline malik olacaktır„ şeklinde halâ kulaklarımızda çınlıyan Şef - cümlesi, yasaya aynen girmiştir.

Yasadan, bir de şu cümleyi okuyalım :

"Teşrii kuvvet, Sancak ahalisi namına meclis tarafından ifa olunur.„

Sancak kendi işlerinde müstakil olacaktır ama, bunun müeyyidesi nedir? Yukarıki cümle, bu suale cevab veriyor. Müeyyide, Sancaktaki teşrii kuvvetin Sancak meclisinde bulunmasıdır. Sancak, kendi işlerini, şu yahud bu tayin edilmiş zatın kanalından değil, kendi varlığından kendi iradesiyle seçip ortaya koyduğu meclisin kararlariyle yürütecektir.

İstiklâlin en geniş ölçüde tarifini yapan bu iki anayasa cümlesi, Kemalist Türkiyenin Hatay zaferine dikilmiş iki anıtdır.

Geriye, dışarıda kullanılacak bayrak, posta işleri, para v.s. gibi bir kaç nokta kalmaktadır ki, bunlar üzerinde de hakkını yürütebilmesi için anayasada hükümler mevcuddur.

Bütün bu noktaları, bir kere imparatorluğun sonra da Avrupanın bu günkü havasına nakleder ve şartlarına tatbik edersek görürüz ki, Sancak zaferi, Kemalist Türkiyenin idraki ve kudreti ölçüsünde bir zaferdir. Büyük ve kutlu bir zaferdir...

Burhan BELGE

İş Kanunu bugün yürürlüğe giriyor

İş dairesi reisinin kanunun hükümlerine dair ızahları

İş kanunu bu sabahtan itibaren yürürlüğe girecektir. Bu kanun Türkiyede ulusal çalışma bütünlüğünün düzen altında yürümesini sağlamak için iş hayatının kanun hükümlerine ve memleket menfaatlerine uygunluğunu temin etmek üzere iş yerlerinin kontroluna ve kanuna uymaz hallerde mesuller aleyhine takibler icrasına memur olan ve İktısad Vekâletine bağlı bulunan iş dairesi teşkilâtı tarafından yürütülecektir.

Kanunun şimdiye kadar hiç bir nizama girmemiş bulunan iş hayatımızı usullere bağlayan, ve Türkiye cumhuriyeti yurddaşlarında sınıf farkları görmeksizin iş verenlerle işçilerin biribirleriyle münasebetlerini ve biribirine karşı haklarını ve mükellefiyetlerini tesbit eden hükümlerinin sosyal ve ekonomik hayatımızda hayırlı neticeler vereceğini ümid etmekte kendimizi haklı görüyoruz.

Çünkü bu kanun birçok incelemeler neticesinde son şeklini bularak bugün yürürlüğe girmektedir ki, bunun eşleri olan öteki medenî memleketler kanunları yanında kendine mahsus bir yeri olduğu aşikârdır.

Kanun yalnız endüstriyel işlere değil, her çeşid işlere tatbik edilecektir.

Kanunun şimdiye kadar bütün bu işlerdeki yürüme tarzları üzerinde bir çok değişiklikler yapacağı meydandadır. Bu değişikliklerin içinde bulunduğumuz endüstrileşme devremizde birdenbire sert sarsıntılara sebeb olmaması için kanun hükümlerinde icabeden kayıdlar ve bir çokları için de mühletli ifadeler vardır.

Çalışma haftası

İş müddetlerinin genel olarak haftada 48 saat esası üzerinden nasıl tatbik edileceği hakkında iş dairesi reisi B. Enis Behiç Koryürekten sorduk. Kendisinin bize verdiği izahata nazaran, kanundaki 48 saatlik hafta çalışması hükmü bir umumî esastır. Bu umumî esasın tatbiki üç senelik bir mühlete bağlanmıştır. Bu üç sene içerisinde hükümet türlü işler için ayrı ayrı veyahud işleri katagorilere ayırarak çıkaracağı nizamnamelerle iş müddetine aid bu hükmü bütün iş alanında yürürlüğe koyacaktır. Şu kadar ki bütün bu nizamnameler çıkıncaya kadar kanunun ruhunu teşkil eden iş müddetlerinin muayyen saatlere hasredilmesi esası ihmal edilerek işçiler bugüne kadar olduğu gibi frensiz ve usulsüz bir şekilde çalıştırılmıyacaklardır. İktisad vekâleti kanunun bu birinci tatbik yılında bir takım genel emirlerle türlü işlerin haftalık çalışma müddetlerini muvakkat surette tesbit edecektir. Ara yerde nizamnameler çıktıkça bu müddet usuller kanundaki genel esasın hükmü altına girmiş olacaktır.

İş dairesi teşkilâtı

İş dairesi teşkilâtının ne olacağı hakkındaki sualimize de daire reisinden şu yolda bir cevab aldık :

— Dairenin geçen seneki hazırlık faaliyetleri için vücude getirilmiş olan ilk teşkilâtı haziran ayı için aynen muhafaza edilmiştir. Bir temmuz tarihinden itibaren kanunun tatbikatı için kurulan yeni teşkilâtın kadroları ve bu bakımdan gerek iş dairesi memurlarının ve gerekse devletin diğer ilgili şubelerinin ve bilhassa vilâyetler teşkilâtının ne yolda faaliyette bulunacaklarını ve bu faaliyetlerde muhtelif makam ve memurların vazife ve salâhiyetlerini gösteren bir umumî talimatname yarın Vekâlet tarafından İcra Vekilleri Heyetinin tasvibine arzedilecektir. Buna göre, Türkiye Cümhuriyeti ülkesi bu sene için 14 bölgeye ayrılmıştır. bu bölgelerin merkezleri şunlardır:

Ankara, Zonguldak, İstanbul, İzmir, Edirne, Kütahya, Aydın, Antalya, Adana, Malatya, Kayseri, Samsun, Trabzon, Diyarbekir.

Her bir bölgeye iktısadî alâkaları ve münakalât vaziyetleri itibariyle üçer, dörder vilâyet bağlıdır. Bölge teşkilâtı bölge dahilindeki vilâyetlerden her birinin idarî bünyesi içinde kurulmuş birer kol mahiyetindedir.

İş dairesinin genel merkez teşkilâtı

İş dairesinin genel merkez teşkilâtına gelince, bu da iki büyük kola ayrılmıştır: a - Yasa ve usul kolu, b - Yürütüm ve idare kolu. Bu iki kolun ceman on şubesi olacaktır.

İş kanunu hükümlerinin doğrudan doğruya tatbik edileceği iş yerlerindeki işçi mikdarını, bugüne kadar yürütülmüş olan hazırlık faaliyetlerinin verdiği neticelere göre 300 binden fazla olarak tahmin mümkündür.

Kanunun ikinci maddesi mucibince, günde 15 işçi çalıştırmadıkları halde dahi kanun hükümlerinin girmesi lâzımgelen yerlerle, esasen yapılmakta olan işin mahiyeti dolayısiyle gene kanun hükümlerinin toptan ve yahud kısmen tatbiki lâzımgelen sair iş yerleri hakkında yapılmış olan anketlere göre ikinci bir tahminde bulunmak lâzımgelirse ayrıca 100 bin işçinin daha kanun hükümlerinden istifadesinin temin olunacağı ümid edilmektedir. Memleketimizdeki iş hayatının bilhassa çiftçilik bakımından ne kadar geniş bir yer tuttuğu düşünülerek bundan sonra çıkarılması için hazırlıklarda bulunulan ziraat iş kanunu ile deniz ve hava işleri kanunu, ve projeleri hazırlanmış olan küçük zanaatlar kanunu ve bir de deniz ve su mahsulleri kanunu hep birden bu muhtelif işlerde çalışan işçilerin hayatı üzerine yapacağı tesirlerle memleketin ekonomik kalkınmasına hizmet edecektir.

İş kanununda en mühim mevkii tutan sosyal yardımlar meselesine gelince, bunun için kurulacak olan işçi sigortası idaresi bir sene sonra faaliyete geçecektir. Buna aid kanun jrojeleri hazırlanmaktadır.

İstanbuldaki hazırlıklar

İstanbul, 14 (Telefonla) — İş kanununun tatbikına yarından itibaren başlanılacağından şehrimiz iş bürosu kontrol için lâzımgelen bütün tertibatı almıştır. İlk safhada kontrol, iş saatleri, iş mukaveleleri ve işçi sayısını gösteren beyannamelerin verilip verilmediği keyfiyeti üzerinde yapılacaktır.

Trabzon limanının satın alınması

İstanbul, 14 (Telefonla) — Trabzon limanının satın alınma müzakerelerine başlamak üzere Liman İşletmesi müdür muavini ile hukuk müşaviri yarın Trabzona gidiyorlar.

Bir hırsız çetesi

İstanbul, 14 (Telefonla) — İstanbul polisi, 12 ile 19 yaş arasında bir çok çocuklardan mürekkep bir hırsız çetesi yakaladı. Sorgu hâkimi bunların hepsini tevkif etti.

RADYO

ANKARA: Öğle neşriyatı: — 12.30 - 12.50 Muhtelif plâk neşriyatı. 12.50 - 13.15 Plâk: Türk musikisi ve halk şarkıları. 13.15 - 13.30 Dahilî ve haricî haberler.

Akşam neşriyatı: — 18.30 - 19.00 Muhtelif plâk neşriyatı. 19.00 - 19.30 Türk musikisi ve halk şarkıları (Servet Adnan ve arkadaşları) 19.30 - 19.45 Saat ayarı ve arabça neşriyat. 19.45 - 20.15 Türk musikisi ve halk şarkıları (Ferid Tan ve arkadaşları). 20.15 - 20.30 Konferans (Kızılay haftası münasebetiyle) Belediye meclisi azasından Mecdi Sadrettin. 20.30 - 21.00 Plâkla dans musikisi. 21.00 - 21.15 Ajans haberleri. 21.15-21.55 Stüdyo salon orkestrası. 21.55 - 22.00 Yarınki program ve İstiklâl marşı.

Memleketten kısa haberler

× **Adana mensucat fabrikasında** — Adana millî mensucat fabrikası yediyüz kişilik bir amele grupuna fabrika bahçesinde bir ziyafet vermiştir. Bizzat fabrika sahiblerinin de hizmet ettiği bu ziyafet çok güzel ve mükemmel olmuştur.

× **Diyarbekirde yakalanan hırsız çetesi** — Diyarbekirde bir hırsız çetesi yakalanmıştır. Çeteyi Hüseyin adında biri idare ediyormuş. Beş altı kişi olan bu şebeke hemen her gece şehrin muhtelif semtlerinde uzun zamandanberi soygunculuk yapmakta imişler. Nihayet Diyarbekir zabıtası bu şerirleri yakalamağa ve çaldıkları mallarla birlikte cümhuriyet müddeiumumiliğine teslime muvaffa kolmuştur.

× **Diyarbekirde hamalların tescili** — Diyarbekir belediyesi. Şehirdeki hamalların esaslı surette bir tescile tâbi tutulması hakkında karar vermiş ve bu kararın tatbikine başlanmıştır.

× **Adana'da bir ayda evlenenler** — Adana belediyesinde son bir ay içinde kırk çiftin evlenme muamelesi yapılmıştır.

× **Pamuk kurdlariyle mücadele başlıyor** — Adananın ova köylerinden bazılarında görülen pamuk kurdları ile mücadele başlamıştır. Mücadele için istenen yüz ton zehir gelmiştir.

× **Konyada buğday rekoltesi** — Konyanın yeni sene buğday rekoltesi geçen senekinden ço kdaha iyi olacağ anlaşılmıştır. Fevkalde bir afet olmadığı takdirde bu seneki buğday rekoltesi tam bir rekor olacaktır.

× **Ordu beeldiye parkı** — Uzun bir çalışma ve birçok değişikliklerden sonra yepyeni ve güzel bir şekil alan Ordu belediye parkı açılmıştır.

Park Orduda çok büyük bir ihtiyacı karşılamaktadır.

× **Afyon lisesinde sergi** — Afyon lisesinde kız ve erke ktalebenin muhtelif sanat eserlerinden mürekkeb bir sergi vücude getirilmiştir. Sergide resim, karikatür, nakış, dikiş işleri gibi eserler vardır.

× **Konyada su işleri** — Jeolog Doktor B. Dünner, maden mühendisi B. Şutte, beraberlerinde Konya su işleri bürosu şefi B. Ziya Çalık olduğu halde Cihanbeyli bölgesinde tazyikli su araştırmaları yapmışlardır.

× **İncesu belediye binası** — İncesu kazası belediyesi, kasabanın önünden geçen Niğde şosesi üzerinde sekiz odalı, iki katlı güzel bir belediye binası yaptırmıştır.

× **İzmirde bir senede 74.380 ton süt** — İzmir baytar müdürlüğünün tuttuğu hesaba göre İzmir içinde ve bir senede, inek, manda, koyun ve geçilerden sağılan sütün mikdarı 74.380 tonu bulmaktadır. Bu mikdarın 40.000 tonu inek, 4.400 tonu manda, 21.600 tonu koyun, 8.300 tonu da keçi sütüdür.

× **Yamanlar kampı** — Veremle mücadele cemiyeti, İzmir Yamanlar kampını 25 haziranda açacaktır. Yamanlar yolunun tamiratı bitmek üzeredir. Burada kurulacak 50 çadır yakında gelecektir. Bu seneki kampa gidecek olanlar cemiyete şimdiden müracaata başlamışlardır

× **Karsta kaç çocuk okuyor** — Kars vilâyeti içinde 17217 erkek ve 16344 kız ilk okuma çağındadır. Buna merkezde bulunan 3181 erkek ve 2956 kız çocuğu da ilâve edersek bütün vilâyette mekteb çağına gelmiş çocuk sayısı 39688 i bulur. Buna karşılık mektebe devam eden çocuk sayısı 8911 dir.

× **Iğdır pamukları** — Iğdır pamuklarının ıslahı için devamlı surette çalışılmaktadır. Bilhassa tohumların ilâçlanması işine büyük ehemiyet veriliyor.

× **Manyas panayırı** — Dört gün devam eden Manyas panayırı kapanmıştır. Panayıra Karacabey harasından, civar köy ve kazalardan birçok hayvan getirilmiştir. Maamafih bu sene panayırda fazla hayvan satışı olmamıştır. Satış mikdarı beş bin hayvan tutmaktadır. Halbuki geçen senelerde hayvan satışı otuz bine kadar yükselmişti. Diğer alış verişler geçen senelere nisbeten oldukça iyi geçmiştir.

× **Balıkesirde halkevi hoparlör neşriyatı** — Balıkesir halkevi, şehrin muhtelif yerlerine koydurduğu hoparlörlerle başladığı müzik ve konferans neşriyatına temsil de ilâve etmiştir. İlk defa olarak halkevinde temsil edinen (Bir Azizlik) adındaki piyesi, hoparlör bulunan Atatürk parkında halkevi bahçesinde ve eski belediye meydanında yüzlerce kişi alâka ve zevk ile takib etmişlerdir.

× **Malatya'da vergiye tâbi hayvan ne kadar?** — Bu sene sayım sonunda defterlere göre vergiye tâbi hayvan adedinde geçen senelere nisbeten hayli fazlalık göze çarpmaktadır. Vergiye tâbi hayvan adedi bu yıl 766.134 dür. Bunun 278152 tanesi koyun, 326719 tanesi keçi 114522 sığır, 7979 at, 32621 merkeb 4712 katırdır.

Denizciler bayramına hazırlık

İstanbul, 14 (Telefonla) — 1 Temmuzda yapılacak kabotaj bayramı için şehrimizde hazırlıklar başladı.

Benzin ve petrol fiyatları ucuzluyor

Hazırlanan kanun hemen yürürlüğe girmektedir

Demiyollarımızın Irak ve İran hududuna varması için 50 milyon harcanacak

Kamutay dünkü toplantısında birçok ehemiyetli kanun projeleri ve bu arada petrol ve benzinin ucuzlatılmasına aid olan kanun projesini de kabul etmiştir.

Projenin müzakeresi çok münakaşalı olmuştur. B. Hüsnü Kitabçı; kanunun büdce encümeninin teklif ettiği gibi on beş temmuzdan değil, neşri tarihinden itibaren muteber olmasını istemiş; petrol ve benzin tröstünü elinde tutan beş kumpanyadan üçünün elinde hiç stok olmadığını, iki kumpanya da bir mikdar mal var diye halkın beklediği bir kanunun hükümlerini geri bıraktırmanın doğru olmıyacağını tebarüz ettirmiştir. Fiatların birdenbire yükselmesinin elde az mal bulunmamasının sarih bir delili olarak gösteren Bay Hüsnü Kitabçı; kanunun neşri tarihinden itibaren yürürlüğe girmesi hakkında bir de takrir vermiştir.

B. Hüsnü Kitabçıdan sonra; B. Raif Karadeniz söz almış; büdce encümeninin görüşünü izah etmiş ve elde bulunan stokların mikdarını ifade etmiştir.

B. İsmet Eker (Çorum) — İki vaziyeti de telif eden bir formül olarak kanunun bir temmuzda yürürlüğe girmesini teklif etmiştir.

Neticede reye konan B. Hüsnü Kitabçının takriri kabul edilmiştir. Böylelikle petrolun ve benzinin ucuzlamasından halkımızın daha yakın bir zamanda faydalanması sağlanmış olmaktadır.

Diyarbekir hattının büyük değeri

Diyarbekir istasyonundan Irak ve İran hududlarına kadar yapılacak demiryolları hakkındaki kanun projesinin görüşülmesi sırasında B. Hakkı Ungan (Van); bu hattın büyük ehemiyetini belirterek demiştir ki:

Bu kanunun yarattığı mesut hadiseden dolayı duyduğum sevinç ve heyecanı şükranla arzetmek isterim. Mevkiinde tabiatin bütün güzelliklerini ve sinesinde pek çok zenginlikleri taşıyan bir sahayı demir yoliyle yurdun diğer aksamına bağlamak için büyük Önderimiz, Milletin büyük oğlu Atatürk devrinin değer biçmeden âciz olduğum feyizli binlerce eserine basiretli ve aziz Hükûmetimiz bu kanunla da çok büyük ve çok verimli bir eser daha katmış oluyor. Cihan harbinde dünyanın hiç bir yeri Vanın Türk halkı kadar düşman gadir ve zülmüne uğramış ve memleket taş taş üstünde kalmıyacak bir hale gelmiş değildir. Görenler, bilenler sözlerimde mübalağa olmadığını takdir ederler. Cümhuriyet devrinde o felâketlerin istirablarının acısını günden güne unutturacak refaha kavuşan bu güzel yurd parçasının fakir halkı bu büyük ve değerli eserden payansız nimetler ve saadetler görmekle çekilen bütün elemlerin iztirapların acısını ebediyen unutmuş ve hakikî refaha kavuşmuş olacaktır. Kalblerimizde sevgisini daima hürmetle yaşadığımız yüksek Başvekilimiz sayın İnönü'nün bu büyük eserini bütün varlığımızla kutlamak ve şükranlarımı sunmak için saygılarla eğilir ve yurda daha pek çok ve faydalı işler başarmağa sağlıkla mavaffak olmasını diler, sayın Nafia Vekilimiz Çetinkayaya 'da mesailerinde muvaffakiyetler dilerim.

Kanuna göre, Demiryolların Diyarbekir istasyonundan itibaren Irak ve İran hududlarına kadar temdidi ve Vangölü sahilinde demiryollarına muktazi tesisatın yapılması için cemaan elli milyon liranın sarfına ve bu işler için gelecek senelere sarî taahhüdlere girişmeğe Bayındırlık bakanı mezun bulunmaktadır.

Geçenlerde Umurlu'da tertib olunan gardenparti'den bir görünüş....

3000 nüfuslu, mamur bir kasaba: Umurlu

Aydın, (Hususî) — Aydından Nazilli'ye doğru demiryolu üzerinde ilk istasyon olan Umurlu köyü 3000 den fazla nüfuslu ve uray teşkilâtı olan bir kasabacıktır. Menderes ovasının pamuk ekimiyle meşhur birçok köyü ile yaz kış her türlü meyva ve sebze ihraç eden dört, beş dağ köyü Umurlu'yu iktısaden bağlıdır. Bu durum Umurlu'da ticareti genişletmiştir. Yüksek sermayeli iki şirket ve bir pamuk yağı fabrikası vardır. Umurlu'da cemiyet hayatı da ileridir. Partinin buradaki kamun teşkilâtı, buradaki hayır kurumlarının ilerleme ve yükselmesinde mühim âmil olmaktadır. Hava Kurumu şubesinin bu yıl geliri 6000 lirayı geçmiştir. Parti himayesindeki gençler kurumu federe edilmek üzeredir. Kızılay ve ilk okul esirgeme kurumları da, sosyal yardım alanında faydalı birer varlıktır. Umurlular, bütün teşekkülleri bir yere toplıyacak modern ve ihtiyacı karşılıyacak bir parti kurağı yaptırmak üzere harekete geçmiş bulunuyorlar.

Umurlu köyü, dün büyük bir bayram yaşadı, başta ilbayımız olmak üzere Aydın'ın bütün münevver ailelerinin, Nazilli Sümerbank fabrika müdür ve memurlarının ve ilin her yerinden gelen iki bin davetli dün Umurluda toplanmışlardı. Bunlar, tertip edilen güreşleri seyrettiler.

Akşam bir gelin gibi süslenen ve hususî elektrik tertibatı yaptırılarak gündüz gibi nurlandırılan Cumhuriyet alanında gardenparti tertib olundu. Tertib heyeti alana betondan bir de dans yeri yaptırmıştı, Aydın halkevi cazının kıvrak nağmeleri çiftleri neşe içinde sabaha kadar eğlendirdi. Sandıklarla fişek ve çarkıfelekler yakılarak eğlence ve neşe arttırıldı. Bilhassa büfe çok zengin, intizamlı o nisbette de ucuzdu.

Hikâye

Post restan

Boğaziçine tertib edilmiş olan bu tenezzüh seferi, Naciye için bir maceranın başlangıcı olabilecekti; eğer...

O pazarı, kabil olduğu kadar neşeli ve eğlenceli geçirmek için Naciye, arkadşı Güzinle beraber şirketin hazırlamış olduğu tenezzühe gitmeye karar vermişti. Erkenden beraberce çıkmışlar, Köprüde bekliyen kalabalık vapura binmişlerdi.

Vapurda bir cazband ve bir bando çalıyor, grup halinde gelmiş olan gençlerin şarkıları vapuru çınlatıyordu.

Onlarda, iki arkadaş, bu neşeli kalabalık arasında kendilerine göre eğleniyorlardı. Fakat bir yandan da, biribirlerine sokulan, biribirlerinin gözleri içine bakarak gülüşen çiftlerin manzarası Naciyenin kalbinde mübhem arzular ve hasretler uyandırmaktan da geri kalmıyordu. Samimî ve sevilen, candan bağlanabileceği bir erkek arkadaşın omuzuna başını hafifçe yaslamak, kulağına fısıldayacağı tatlı, güzel sözleri dinleyerek yeşil sulara dalmak, hayatın bütün güzelliğiyle parıldadığı, her tarafdan yaşamak arzusunun fışkırdığı bu güzel yaz gününde hiç bir arzuyu duymamak mümkün mü... Biribirini kovalayan saatler onun kalbinde ilk önce mübhem bir şekilde doğmuş olan bu arzuyu yavaş yavaş içe eza veren bir susuzluk şeklinde hissetmeye başlıyordu.

Damarlarında kaynayan genç ve ateşli kana karşıdan kendisine bakan genç ve ateşli bir çift erkek gözünün bakışı katıldığı zaman, Naciye içinde tuhaf bir eziklik ve kalbinde hafif bir çarpıntı his etti. Sonra bu çarpıntı, karşısındaki gözlerin gözlerinde inadcı bir sadakatle ayrılmayışı nisbetinde arttı. Heyecanını karşısındakine de his ettiremiyecek kadar iradesine hakimiyetini kaybetti.

Bir ân genç adam, yerinden kalkarak güverteden aşağı kata indi. Merdiven boşluğundan, onun aşağıda kendisini görecek şekilde mevki aldığını ve oradan da ihtiraslı bir bakışla gözlerini kendisinden ayırmadığını gördü. Bir yılan tarafından ipnotize edilmiş küçük kuş şuûrsuzluğiyle yerinden kalktı, gözleri hep ayni noktaya saplı olduğu halde aşağıya indi ve birden, nasıl olduğunu anlamadan, kendisini onun yanında, elini onun avucunda buldu. Konuştular ve kanları kaynaştı.

Bu, yirmi beş yaşlarında yakışıklı, şık bir gençti. Bir bankada memur bulunduğunu, isminin Naci olduğunu öğrendi. Bu tuhaf tesadüfe gülüştüler ve bunun bir uğur olabileceğini düşündüler. Ve tabiî tekrar görüşmek üzere sözleştiler. Naci kendisine, ertesi gün Bursaya gideceğini, bir haftaya kadar döndüğü zaman Boğaziçi iskelesinde buluşabileceklerini söyledi ve bu buluşmanın tarihini dönüşde kendisine bildirmek üzere ondan adresini sordu. Genç kız, mektubun ailesinden birinin eline geçmesi korkusiyle evinin adresini vermekten çekindi, "Bana, Bayazıda, Post Restant olarak "yıldız" rumuziyle yazarsınızı dedi." Ve bir şeyden haberi olmıyan arkadaşına bu yeni macerayı hikâye etmek için acele ederek ondan müsaade istedi, ayrıldılar.

* * *

Naciyenin arkadşı Güzin, altı aydır Şefik isminde bir gençle tanışıyordu. O gün de, her zamanki gibi, bu tenezzühe onunla gitmeyi tercih edecekti. Çünkü bütün pazarlarını ona hasrederdi. Fakat aksi gibi, bir kaç gün evel aralarında hiç yoktan bir dargınlık çıkmıştı. Manasız bir kıskançlık kavgası. Fakat ikisi de biribirlerinden hiddetli olarak ayrıldıkları için, münasebtelerini tazelemek için öteki tarafın ilk adımı atmasını bekliyorlardı. O pazar günü bu yüzden buluşamamışlardı. Fakat, Şefik, Akşama kadar Beyoğlu sokaklarında tek başın pis pis dolaşıp koca pazarını ziyan edince yaptığına fena halde pişman olmuştu. Onun için ertesi hafta, pazar yaklaşınca hemen kaleme sarılarak Güzine şu mektubu yazmıştı: "Sevgilim, pazar günü seni saat ikide bekliyeceğim Mutlaka gel, emi! seni seven: Şefik."

Fakat bu mektub Güzinin değil, ondan evel postaya uğrayan Naciyenin eline geçti. İki arkadaş, biribirlerinden habersiz, sevdikleri erkeklere, aynı Post restant adresini vermişlerdi.

Naciye, mektubu açınca içindeki ifadenin fazla samimiliğine, ve daha yeni tanıştığı gencin kendisine "sevgilim ve sen" diye hitab etmek cesaretini kendisinde bulmasına hayret etmişti. Fakat bazı insanlarda, daha yeni tanıştıkları insanlarla derhal samimî olmanın bir itiyad teşkil ettiğini ve hattâ çok defa bu gibi kimselerin iyi kalbli ve hoş mizaçlı olduklarını düşünerek bu nokta üzerinde fazla durmak lüzumunu his etmedi. Mektubta randevü yeri yazılmamıştı. Fakat o gün, vapurda, kendisine Boğaz iskelesinde buluşacaklarını söylemiş olduğunu hatırladı. Ve pazar günü, içi, yabancı bir erkekle başbaşa bütün bir gün geçireceklerini düşünmenin verdiği tuhaf bir üzüntü ile karışık heyecanla iskeleye saat üçe çeyrek kala geldi. Ve beklemeye başladı. Fakat dakikalar geçiyor, beklediği genç görünmüyordu. Saat üç oldu. Sonra dakikalar gene biribirini kovalamakta devam etti. Saat üç buçuk olduğu zaman, genç kız, fena bir istihzaya maruz kaldığı düşüncesiyle muztarib, Bursada hiç bir şeyden habersiz İstanbula döneceği günleri iple çeken gence lânetler savurarak oradan uzaklaştı.

* * *

Bahsettiğimiz mektubu gönderen Şefikse, o pazar, Güzinin mektubunu almış olduğunu ve randevusuna mutlaka gelmekte gecikmiyeceğini düşünerek, her zaman buluştukları pastahanede beyhude yere saatlerce bekledi. Ve sonunda, kendisini boşuna bekletmiş olan sevgilisine fena halde kızdı ve onu bir daha aramıyacağına kendi kendine söz verdi.

* * *

Naci Bursadan ancak on beş gün sonra döndü ve hemen Naciyeye bir mektub yazarak, kendisini cumartesi günü Boğaziçi iskelesinde saat üçte bekliyeceğini bildirdi. Fakat bu mektubu, artık postahaneye uğramayan genç kızlardan hiç birinin eline geçmediği için orada aylarca bekliyerek sarardı.

Belki de biribirleriyle mesud bir aile hayatı kurmaya namzed iki genç çift, küçük bir isim benzerliği dolayısiyle böylece biribirlerinden ayrılmış oldular.

Post Restant adreslerinin hiç bir yanlışlığa mahal vermiyecek kadar orijinal olmasına dikkat etmek lâzım.

Hikâyeci

Açık hava konserleri

Bugün Kamutay bahçesinde Şef İhsan Künçerin idaresinde Cumhur Reisliği bandosunun vereceği açık hava konserleri programı şudur.

1 — Schubert Marş Militer No. 1
2 — Mendelssohn Barkarol Romans e Şas
3 — Offenbach Uvertür Orfeüz
4 — Vincentd'indy Lö Kamp dö Valleştayn
5 — A. Ketelbey Marşe Persan

Yarınki program şudur:

1 — Fucick Marş Antre de Gladiyatör
2 — Lacome Dans Segoviyan
3 — Guatelli Uvertür Şark

2. Kısım

4 — R. Korsakoff Süvit Şehrazat 1, 2, 3, 4.

ULUS'un Tercüme kitabları

Dörtte bir ucuzluk

Seri halindeki satışlarda aşağıdaki fiatlardan dörtte bir indirilecektir.

	Büyük sayfa	Kuruş
Bir konferans *Bernar Şov*	42	25
İnsanlığın Hâli *Andre Malro*	302	75
Cihan Şampiyonları *Pol Moran*	162	60
Evlilik ve Ötesi *Jak Şardon*	340	75
	Orta sayfa	
Kırmızı Zambak Anatol Frans	372	75
Levis ve İren *Pol Moran*	139	30
San Mişele'nin Kitabı *Aksel Munte*	408	100

Seri kitablar Basımevi gişelerimizdedir.

Dünyayı güldüren artist

ŞARLO

Nasıl adamdır?

Şarlonun kâtibi büyük san'atkârın hayatını hususiyetlerini anlatıyor

Şikagoda çıkan Eskir gazetesi Komik Şarlonun Hususî hayatını Hikâye ediyor

Bir adam, diğer bir adamı tahlile kalkıştığı zaman, kabil olduğu kadar objektif kalmaya mecburdur. Chapline dair hatıralarımda, büyük komiği bazan, sahte yaldızlı bir kulede bir nevi hamlet bozuntusu gibi tasvir ediyorsam, aynı zamanda ona karşı samimî bir sempati ve anlayışla da hareket ettiğimi sanıyorum.

Müdhiş gençlik seneleri Charlie'nin üzerinde ebedî izler bırakmıştır. Meşhur olduktan sonra kibar tavurlar takındı, fakat eski felâketlerin hatırası onu somurtkan yapmıştı.

Bu büyük taklidci ancak hiddetlendiği zaman hakikî çehresini gösteriyordu. Tıpkı bir çocuk gibi ekseriya kavgacı olmasına rağmen daima intikam hissinin üstünde kalıyordu.

İblis gibi mütehakkim, Voltaire gibi muhakkir, ekseriya had bir melânkoliden muztarib olan o, bu hususiyetlerini halktan saklardı.

Zeki adamlar onun üzerinde tesir yapmazlardı. Bir uşağın oğlu olan H. G. Wells'se karşı yukardan muamele ederdi. Bernard Show'a daha fazla saygısı vardı. Dickens gibi, Chaplin'de, Londranın fakir mahallelerinden gelmişti. Fakat, filimlerinden hariçte, kendisine karşı santimantallık ve merhamet eseri göstermezdi.

Değişken, gürültücü, mütehakkim, fakat ancak hiddete kapıldığı zaman fena kalbli idi. Bir çok büyük adamlar gibi, ekseriya ehemiyetsiz şeylere karşı alâkasızdı. Cazibesi, tavırlarındaki hoşluk, sevimliliği inkâr edilemez. Kendisini kırmış olanlara aslâ hücum etmezdi; başkalarına karşı iyilik hareketlerini aslâ zikretmezdi.

Biraz kadınlaşmış bir görünüşü vardı, ve istihkarı hoşnudluk, emniyetsizliği cazib bir gülümsemenin altında gizlemesini her kesten iyi bilirdi.

Nezaketi, haricî âlemin kabalığına karşı ona daima bir kale, bir istihkâm vazifesi görmüştür.

Medihleri istihkar ederdi. Kendisine bir gün fransız sanatkârı Faure tarafından kendisi hakkında yazılmış bir kasideyi okudum. Chaplin, beni, Faure'yi pek saf bulduğunu gösteren bir yüz ifadesile okudu. Medihkâr olsun olmasın, hiç bir münakkid mütaleasına ehemiyet vermezdi.

Ne güneşin grubu, ne dağlarda güzel akşamlar, ne de yıldızlı geceler onun üzerinde hiç bir tesir yapmıyordu. Bir gün, "evleri kaplıyan ve çirkinliklerini gizliyen,, Londra sisi içinde ölmeyi tercih edeceğini söyledi.

Beyaz perde üzerinde hayata intibak edemiyen, hâdiselerin kurbanı olan Chaplin, hususî hayatında, bilâkis, hâkim, iradeli ve ekseriya kibirliydi.

Heyecanlarında bir bukalemon gibi renk değiştirdiği için, ihtilâlci olmasını istiyen solcu insanlar tarafından sık sık tenkide uğrardı. Bir görüş uğruna insan nasıl kendini yakar ki, bu görüş daima hatalı olmak tehlikesine maruzdur. Chaplin de istihkar merhamete galibti.

Avukatlardan çekinir ve "iş,, lerden nefret ederdi. Hiç bir memleketi sevmez, fakat karakterinde hiç bir sunilik de taşımazdı.

— İyi veya kötü, mizacim, elimde kalan son şeyimdir. Gerçekten mizacı değişkendi, ve güzel bir kadın gibi, o, bunu hayatında büyük bir mesele olarak telâkki ederdi .

Hiç bir ırkı, hiç bir dini istihkar etmezdi. Bir gün bana zenciler hakkında dedi ki: "Nükteleri beni güldürmüyor. O kadar iztirab çekmişler ki..,,

Kendisinden başkaları için çok yüksek unvan ve ücretleri makûl görmezdi. Evvelce partöneri olarak haftada ancak 250 dolar alan Edna Purviance, on iki yıldanberi rol almamasına rağmen, bu parayı her hafta muntazaman almakta devam ediyor.

Sağır ve dilsiz ressam Granville Redmond'ı Şaplen yanına almıştı. Aktör Mack Swain, bir sinema şirketiyle olan mukavelesini bozdu diye bütün sinema endüstriyelleri tarafından boykotatâbi tutulunca, Chaplin haftada 250 dolar ücretle ona iş verdi ve "Altına hücum,, filminde oynattı.

— Bu filmden sonra sinema şirketleri peşinizden koşacaklardır, dedi. ve sözü doğru çıktı.

Buna mukabil direktörü Monta Bella'ya haftada 150 dolar ücret veren Chaplin, bu ücrete 50 dolar zam etmeyi reddetti. Ve bunu eski filmlerinden beşinin yeniden teksiri için bir milyon dolar aldığı sırada yaptı .

Chaplin şu hikâyeyi anlatmaktan hoşlanırdı :

Meşhur ingiliz - italyan palyaçosu Joseph Grimaldi, sinir hastalıkları mütehassısı bir doktora muayene olmuş. Doktor:

— Sinirlerinizi korumak için, gidip Grimaldi'yi seyrediniz, diyince, Palyaço :

— Grimaldi, benim diye cevab vermiş.

Chaplin, haricî görünüşiyle hiç meşgul olmazdı. Ardısıra bir kaç gün traş olmadığı olurdu ve ekseriya elbiselerinin kendisini sıktığından şikâyet ederdi.

Sözlü sinemayı sesi olmadığı için sevmediği söylendi. Bu yanlıştı. Bilâkis, Şarlonun güzel bir sesi vardı, Provalar esnasında şarkı söylerken bir çok defalar bunun farkında olmuştum.

Sinema ve tiyatroyu alâkadar eden meselelerin dışında az malûmatı vardı. Bununla beraber, şöhreti yüzünden, kendisinden daha çok şey bilenler bilmediği mevzular üzerindeki sözlerini nezaketle dinlerlerdi.

Bazı kimseler yanlış olarak kendilerini Chaplin'in dostları telâkki ederlerdi. Bir akşam Chaplin meşhur bir sahne vaziini yemeğe davet etti. Fakat yemek saatinde, misafirini kabul etmek istemedi ve dışarı çıkmış olduğunu söyledi. Sahne vazii, dehşetli kızarak geri döndü.

Chaplin'in direktör muavini, patronun izni olmadan Nevyork'a gitti ve ancak bir ay sonra geri döndü. Bu gidiş hakkında hiç bir şey söylememiş olan Charlie, ona şu sözleri söylemekle iktifa etti :

— Haydi bakalım, şimdi uslu uslu, iş başına !

Chaplin kimseyi kendi âyarında addetmezdi. Meselâ, sinemanın meşhur komiklerinden W. C. Fields'le bir gün uzun ve dostane bir müsahabede bulunduğu esnada bir kere olsun muhatabının sanatına telmih etmedi.

Kardeşi Sudney'e karşı müstebit davranırdı. Bir gün o, gazetecilere çocukluklarında çektikleri sıkıntılardan bahsedince, Chaplin hiddetten kıp kırmızı kesilerek ona "Fontaineblen,, aristokrasisine mensup olduklarını söylemesi gerekliğini hatırlattı.

Chaplin hayvanları çok severdi. "Bir köpeğin hayatı,, filminde oynamış olan köpek, ömrünün sonuna kadar Stüdyo bekçisinin yanında yaşadı. Chaplin stüdyoya geldiği zaman, köpek Chaplin'in ardından gelir ve o bundan çok hoşlanırdı.

Annesine karşı pek müşfik olmamakla beraber hürmet beslerdi. Onun eskiden mükemmel bir aktris olduğunu söylerdi ve kendisine sakin ve müreffeh bir hayat temin etmişti.

— Bana her şeyini verdi, fakat mukabilinde hiç bir şey istemedi, derdi. Annesi ona "kıral,, diye hitab ederdi. Chaplie, ve bir müzik hol artisti olan ve evlenmesinden az sonra ölen babasından pek seyrek bahsederdi.

Chaplin, ikinci karısı olan Lita Grey yanında çalıştığım sıralarda yanına almıştı. "Altına hücum,, filmi - daha ucuz olsun diye - meçhul bir protenör arıyordu. Güzel ve cazib bir çok aktristleri reddetti. O zaman henüz on altı yaşında olan, cesur Lita Grey hoşuna gitmişti.

O, bir çok namzedlerden daha az iyi oynamış olmasına rağmen, "mükemmel, mükemmel,, diye takdirler yağdırıyordu. Tecrübe filminin gösterilmesi esnasında da "mükemmel, mükemmel,, diye fikrini teyid etmiş olmasına rağmen, Lita Grey, neticeyi sorunca, fazla para vermemek için ihtiyatlı davranarak :

— Fena değil, demişti. Sizi angaje ediyorum.

Ona haftada 75 dolar ücret verdi.

Daha sonraları bana şunu anlattı :

— Charlie Chaplin olmasaydım, beni daha az seveceğini söyledi. Eğer küçük bir memur olsaydı, beni hiç istemezmiş.

Meksikoda evlendiler. Fakat bu evlenme şarlo için bir umusa oldu.

Chaplin'in yanında on sekiz ay çalıştım. Sonra mütekabil bir kayıdsızlıkla ayrıldık.

Edebiyatımızın Bugünkü meseleleri

Yazan:

Yaşar Nabi

Türk edebiyatının bugün içinde bulunduğu şartlar ve tekâmülü için ileri sürülen mütalealardan doğan muhtelif meseleler bu kitabta tahlil edilmektedir. Edebiyatla meşgul olanları çok alâkadar edecek ve düşündürecek bir eserdir.

Fiatı: 60 kuruş

Her kitabçıda bulunur.

Sovyet S. C. B. kür yerleri

"Inturist", Soçi, Kislovodsk ve Yalta'da bulunan meşhur Sovyet kaplıcalarında bir tedavi devresini geçirmek hakkını veren hususî biletler satmaktadır.

Her türlü malûmat için,

İstanbul, Galatasaray, "Natta" veya İstanbul Galata, Havagimyan Han, Skembri Figli ajanslarına müracaat olunmaları. 2—2440

Zonguldak Belediye Riyasetinden

Açık Eksiltme İlânı :

1 — Eksiltmeye konulan iş Bozöyük kasabasının tahminen 160 hektarlık meskûn ve 75 hektarlık gayri meskûn ki ceman 235 hektarlık yerinin hali hazır haritasının atnzim ve tersimi işidir.

2 — Muhammen bedel meskûn yerlerin bir hektarı 27 gayri meskûn yerlerin bir hektarı 7 liradan ceman 4845 liradır.

3 — Bu işe aid evrak şunlardır.

A — Eksiltme şartnamesi

B — Mukavele projesi

C — Şehir ve kasabaların hali hazır haritalarının alınmasına aid Nafıa vekâletinin umumî ve fennî şartnameleri.

4 — İstekliler bu evrakı Bozöyük belediye reisliğinde görebilirler.

5 — Eksiltme 2-7-937 cuma günü saat 14 de Bozöyük belediye encümeninde yapılacaktır.

6 — Eksiltmeye gireceklerin 364 lira muvakkat teminat akçesi vermeleri ve aşağıda yazılı şartları haiz bulunmaları lâzımdır.

937 senesi için fennî ehliyet ve ihtisasları Nafıa Vekâletince kabul ve tasdik edilmiş olan mühendisler ve topoğraflar veya bu kabil mühendis ve topoğraflar bu işe ortaklık yapacak noterlikten musaddak müteahhitler girebilirler.

7 — 2490 sayılı kanunun hükümlerine göre eksiltmeye iştirak etmek istiyen taliplerin yukarda yazılı gün ve saatten önce belediyeye müracaatla muvakkat teminatı yatırmış olması lâzımdır.

(1586) 2—2678

Sücüllü Belediye Başkanlığından:

Açık Eksiltme İlânı :

1 — Eksiltmeye konulan işi : Sücüllüye gelecek suya ilâve edilecek kozludere pınarı suyunun 1600 metre tulündeki beton künk ferşiyatı ve bir kapıtaj havuzu ile bir adet kanal tahliye savağı inşasıdır.

2 — Bu işin bedeli keşfi 2077 lira 88 kuruştur.

3 — Bu işe aid evrak Isparta Nafia müdürlüğünden ve Sücüllü belediye dairesinde görülebilir.

4 — Eksiltme 18 Haziran 937 Cuma günü saat 15 de Sücüllü belediye dairesinde icra kılınacaktır.

5 — İsteklilerin 156 lira teminat akçesi Nafia Vekâletinden alınmış ehliyetname ticaret odası vesikasiyle birlikte yevmi mezkûrde müracaatları lâzımdır. (1579) 2 - 2687

İstanbul Belediyesinden :

Kilo	Cinsi	Bir kilosunun muhammen bedeli
129.225	Beyaz karaman eti	39 kuruş
1.500	Sığır eti	36 „

Belediye hastahaneleriyle diğer müesseselere lüzumu olan koyun ve sığır eti kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. Eksiltme 21.6.937 pazartesi günü saat 15 de daimî encümende yapılacaktır. Listesiyle şartnamesi levazım müdürlüğünde görülebilir. İstekliler 2490 numaralı kanunda yazılı vesika ve 3796 lira 89 kuruşluk ilk teminat makbuz veya mektubuyla beraber teklif mektublarını havi kapalı zarflarını yukarıda yazılı günde saat 14 de daimî encümene vermelidirler. Bu saatten sonra verilecek zarflar katiyen kabul olunmıyacaktır. (3216) 2—2666

P.T.T. levazım müdürlüğünden

Cinsi	Takımın Adedi	muhamen Bedel	Muvakkat teminat	Münakasanın şekli
Polis grisi	875	15750	1181,25	Kapalı zarf
„ „	190	3420	256,50	Açık eksiltme
Nefti	155	2790	209,25	„ „

1) — İdare ihtiyacı için yukarıda müfredatı yazılı 1220 takım elbise ve kasket satın alınacaktır.

2) — Eksiltmeler her kısım ayrı ayrı olmak üzere 1 temmuz 937 perşembe günü saat 15 teAnkarada P. T. T. umumî müdürlük satın alma komisyonunda yapılacaktır.

3) — İstekliler kapalı zarfla teminat makbuz veya banka mektubunu, ticaret odası vesikasından başka 3297 sayılı resmî gazetede yazılı müteahhidlik ehliyet vesikasını ve teklif mektubunu ihtiva edecek kapalı zarflarını o gün saat 14 de kadar mezkûr komisyona tevdi eyliyeceklerdir.

Açık eksiltmesinde, teminat makbuz veya banka mektubu ve sair kanunî vesaikle beraber saat 16 da müracaat edeceklerdir.

4) — Şartnameler, Ankarada P. T. T. levazım müdürlüğünden İstanbulda P. T. T. Ayniyat şube müdürlüğünden parasız verilecektir. (1543) 2—2660

Bina işleri ilânı

Nafıa Vekâletinden

1 — Eksiltmeye konulan iş: Ankara jandarma - polis mektebi ihata dıvarları, parke kaldırım, istinad dıvarları, merdiven inşası ve bahçe tesviyesi ve tanzimi işleridir.

Keşif bedeli: 18.000 liradır.

2 — Eksiltme 1.7.937 tarihinde perşembe günü saat 15 de nafıa vekâleti yapı işleri umum müdürlüğü eksiltme komisyonu odasında kapalı zarf usuliyle yapılacaktır.

3 — Eksiltme şartnamesi ve buna müteferri evrak 90 kuruş bedel mukabilinde yapı işleri umum müdürlüğünden alınabilir.

4 — Eksiltmeye girebilmek için taliblerin 1350 liralık muvakkat teminat vermesi ve nafıa vekâletinden alınmış müteahhidlik vesikasını haiz olması lâzımdır.

İsteklilerin teklif mektublarını ikinci maddede yazılı saatten bitr saat eveline kadar komisyon reisliğine makbuz mukabilinde vermesi muktazidir.

Postada olacak gecikmeler kabul edilmez. (1540) 2—2659

Bina işleri ilânı

Nafia Vekâletinden:

1 — Eksiltmeye konulan iş: Ankara jandarma - polis mektebi kanalizasyon inşaatıdır.

Keşif bedeli: 2020 liradır.

2 — Eksiltme 1.7.937 tarihinde perşembe günü saat 16 da nafıa vekâleti yapı işleri umum müdürlüğü eksiltme komisyonu odasında açık eksiltme usuliyle yapılacaktır.

3 — Eksiltme şartnamesi ve buna müteferri evrak 10 kuruş bedel mukabilinde yapı işleri umum müdürlüğünden alınabilir.

4 — Eksiltmeye girebilmek için taliblerin 151 lira 50 kuruşluk muvakkat teminat vermesi müteahhidlik vesikasını haiz olması lâzımdır. (1539) 2—2658

Bursa Kaplıcaları T. A. Şirketinden

6 temmuz 1929 tarihli heyeti umumiye içtimaında verilen ve iştirak teahhüdü bakiyesinin hissedarlardan tahsilini mutazammın olan kararın mütalebeye kifayet edemiyeceği, şeriklerden Hidiv Abbas Hilminin itirazı üzerine mahkemece verilen kararla taayyün etmiş olduğundan yalnız bu hususta yeniden bir mütalebe ve tahsil kararı verilmek üzere şirket hissedarlarının 26 temmuz 1937 tarihine tesadüf eden pazartesi günü saat onda Bursada şirket merkezinde toplanmaları ilân olunur. 2—2669

Fen memnru olmak isteyen lise mezunlarına

Tapu Kadastro Umum Müdürlüğünden :

Ankarada bulunan tapu ve kadastro mektebine tedris müddeti bir sene olmak üzere bir şube ilâve edilerek 1. T. evelde tedrisata başlanılacaktır.

Bu şubeye lise mezunlarından ve lisenin onuncu sınıfından tasdikname almış bulunanlardan müsabaka ile talebe alınacaktır. Müsabaka (hesab, cebir, hendese ve müsellesat) dan yapılacaktır. Mektebe kabul edileceklere tahsil müddeti içinde zarurî masrafları için ayda 25 lira verilecektir.

Mezun olacaklar ilk önce kadastro fen memur muavinliklerinde maaşla istihdam olunacaklardır.

Talibolanlar:

1 — Nüfus cüzdanı.

2 — Belediyece musaddak sıhhat raporu.

3 — Polisce musaddak hüsnü hal mazbatası.

4 — Mezun olduğu lisenin şahadetnamesi veya onuncu sınıftan çıktığına dair tasdikname.

5 — 4×6 ebadında üç kıta fotoğraf iliştirilerek bir istida ile 15 temmuz tarihine kadar mekteb müdürlüğüne müracaat etmelidir. (1552) 2—2662

Bünyan Şarbaylığından :

1 — Bünyan kasabasının hali hazır vaziyetini gösterir haritası Nafia Vekâletinden gönderilen fennî şartname dairesinde yaptırılmak üzere bir ay müddetle münakasaya konulmuştur.

2 — Haritası yapılacak saha tahminen 50 hektar meskûn 75 hektar gayri meskûn olmak üzere 125 hektardan ibarettir.

3 — Meskûn kısmın hektarı 25 gayri meskûn kısmınki 12 lira muhammen bedel kabul edilmiştir.

4 — İhale 7 Temmuz 1937 Çarşamba günü saat 10 da belediye encümeni huzurunda yapılacaktır.

(3348) 2 - 2690

Çorum Nafia Müdürlüğünden

1 — Eksiltmeye konulan iş bodrum ve zemin katlarının beton ve kârgir kısımları mevcud Çorum Orta okul binası ikmali inşaatı su ve elektrik tesisatı işi olup keşif bedelleri 37649 lira 64 kuruştur.

2 — Bu işe aid şartname ve evrak şunlardır.

A) Eksiltme şartnamesi.

B) Mukavele projesi.

C) Bayındırlık işleri genel şartnamesi.

D) Fennî ve hususî şartname.

E) Keşif silsilei fiat metraj cetvelleri.

F) Proje.

İsteyenler bu evrakı Nafia Vekâleti Yapı İşleri Umum Müdürlüğü binalar heyetinde ve Çorum Nafia müdürlüğünde görebilirler.

3 — Eksiltme 1937 Haziranın 28 nci Pazartesi günü saat 16 da Çorum Vilâyet makamında toplanacak komisyon tarafından yapılacaktır.

4 — Eksiltme kapalı zarf usuliyle yapılacaktır.

5 — Eksiltmeye girebilmek için isteklinin 2824 lira muvakkat teminat vermesi ve aşağıdaki vesikaları göstermesi lâzımdır.

Ticaret Odasına kayıtlı bulunduğuna dair vesika ve bu işleri yapabileceğine dair Nafia Vekâletinin ehliyetnamesi.

6 — Teklif mektupları üçüncü maddede yazılı saatten bir saat evveline kadar yukarıda sözü geçen komisyon reisliğine makbuz mukabilinde verilecektir. Posta ile gönderilecek mektubların nihayet saat 16 ya kadar gelmiş olması ve dış zarfın mühür mumu ile iyice kapatılmış bulunması lâzımdır. Postada olacak gecikmeler kabul edilmez. (1573) 2 - 2688

Ankara ticaret ve sanayi odası riyasetinden

Ankarada Postahane caddesinde (7) parselde (146) adada (378) metre murabbaı arsa üzerine yapılacak Ankara Ticaret ve Sanayi Odası inşaatı 15 haziran 1937 tarihinden 22 haziran 1937 salı gününe kadar açık eksiltmeye konulmuştur.

1 — Binanın muhammen inşaat bedeli (42) bin liradır.

2 — İnşaat; şartnamesi mucibince anahtar teslimidir.

3 — İnşaata talip olanlar usulüne tevfikan lâzımgelen resmî vesaiki ibraz etmekle mükelleftirler.

4 — Fennî şartname beş lira bedel mukabilinde Ankara Ticaret Odasından alınabilir.

5 — İhale 22 haziran 1937 salı günü saat (16) da Odada yapılacaktır. Talip olanların bu saatten evvel temint ve kanunî vesikalarile Odaya müracaatları ilân olunur. 2—2691

Sücüllü Belediye Başkanlığından

1 — Eksiltmeye konulan iş :

Sücüllüye gelmekte olan subaşı pınarı mecrasının tamiri ve 4200 metrelik kısmının yeniden beton künk yapılması menbada bir kaptaz havuzu ve iki adet tahliye savağı, bedeli 9504 lira 59 kuruştur.

2 — Bu işe aid evrak şunlardır.

A) Rapor.

B) Fennî şartname.

C) Tahlili fiat matraj keşif cetveli.

D) Proje ve resimler.

İstekliler bu evrakı Isparta Nafia müdürlüğünden veya Sücüllü belediye başkanlığından görebilirler.

3 — Eksiltme 18 Haziran 1937 Cuma günü saat 15 de Sücüllü belediye dairesinde yapılacaktır.

4 — İsteklilerin yevmî mezkûrde 713 liralık teminat akçesi veya Nafia Vekâletinden alınmış mutemtlik ehliyetnamesi. Ticaret Odası vesikası ile birlikte müracaat etmeleri lâzımdır.

(1578) 2 - 2682

Serveti fünun 1891 **UYANIŞ** Serveti fünun 1891

Başyazarı: A. İhsan Tokgöz

47 senedir durmadan çıkmakta olan bu haftalık resimli gazetenin Ankara'da satış yeri A K B A Kitabevidir. Senelik abone 10 lira, Sayısı 20 kuruş.

Saata çok ehemmiyet veren **REVUE** saatı alır.

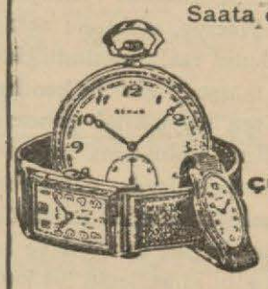

Bir **REVUE**

saatı alan ne aldığını bilir,

çünki 80 senelik tecrübe gibi bir garantiye maliktir.

Modeller en son ve zarif şekildedir.

Ankara'da satış yeri : RIZA GÖZLÜKÇÜ, Bankalar caddesi 8.

P. T. T. Müdürlüğünden

Posta otomobillerimiz için altı bin litre benzin alacağız.

Satın alma şekli açık eksiltmedir.

Muhammen bedel 1560 lira muvakkat teminat 117 liradır.

Açık eksiltme 26-6-937 saat 11 de müdürlük komisyonunda yapılacaktır.

Taliplerin o gün teminatlarını yatırıp müracaat etmeleri ilân olunur. (1598) 2—2685

Ilgaz sulh hukuk hâkimliğinden

Davacı: Ilgazın Baslama köyünden Alhan oğlu Recebin müddeialeyh o köyden Alhan oğlu Seyide basenet ve ezgayri istifa alacağı olan otuz liranın maa masraf ve tazminat tahsili hakkındaki davasının cereyan eden muhakemesinde:

Müddeialeyhin köyünde olmadığı ve Ankarada Abdurrahman Naci inşaatında istasyonda Çinihanede ve Ankara Meydan Palas kâtibi Mehmet ve Karaoğlan çarşısında Hasanpaşa fırınında Ilgazlı Mustafa vasıtasiyle yapılan araştırmalarda da bulunamadığından ilânen davetiyenin tebliğine mahkemece karar verilmekle bermucibi karar merkun Seydinin mahkeme günü olan 23-6-937 çarşamba günü saat 9 da Ilgaz Sulh hukuk mahkemesine gelmesi veya bir vekil göndermesi lüzumu tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur. (1597) 2—2684

Zonguldak Urbaylığından

Doksan lira aylık ücretli itfaiye âmirliği boştur. Aşağıdaki şartları haiz isteklilerin bir ay içinde vesikalariyle müracaatları.

1 — Yaşı kırk beşten yukarı olmamak

2 — Gaz kursu görmüş bulunmak

3 — Bir itfaiye grupunu idare edebilecek kabiliyette olmak ve buna dair vesikası bulunmak.

4 — Türk olmak

5 — Tam sıhatli olmak

6 — Orta derecede tahsili olmak. (1584) 2—2677

Zonguldak Urbaylığından

Boş olan zabıtai belediye komiserliğine yetmiş beş lira aylık ücretli birisi alınacaktır.

Aşağıdaki şartları haiz bu vazifeye isteklilerin bir ay içinde vesikalariyle müracaatları.

1 — Yaşı kırk yaşından yukarı olmamak.

2 — Tahsili liseden aşağı olmamak.

3 — Askerliğini bitirmiş olmak.

4 — Tam sıhatli olmak.

5 — Türk olmak.

6 — Hüsnühal vesikaları bulunmak. (1583) 2—2676

Zonguldak Belediyesinden

Parke ve âdi taş kaldırımını iyi yapmak şartiyle kırk lira aylık ücretle iki kaldırımcı alınacaktır. İsteklilerin ehliyet vesikalariyle belediyemize müracaatları. (1581) 2—2675

Kocaeli Vilâyetinden

10. 6. 1937 tarihinde ihale edilmek üzere kapalı zarf usuliyle eksiltmeye konulan vilâyet için alınacak 35000 bin lira muhammen bedelli iki adet ekskavatör makinesi için istekli çıkmadığından Haziranın 23 üncü Çarşamba günü saat on beşte pazarlıkla alınmasına karar verilmiştir. İsteklilerin 2625 lirlık muvakkat teminat mektubu veya Banka makbuzu ile mezkûr tarihte Vilâyet makamına şartnamesini görmek isteyenlerin de Vilâyet encümen kalemine müracaatları. (1577) 2 - 2683

Nafia Vekâletinden:

2. Ağustos 937 pazartesi günü saat 15 de Ankarada nafıa vekâleti malzeme eksiltme komisyonunda 208.000 lira muhammen bedelli 4.000 ton kreozotun kapalı zarf usulü ile eksiltmesi yapılacaktır.

Eksiltme şartnamesi ve teferrüatı 1040 kuruş mukabilinde vekâlet malzeme müdürlüğünden alınabilir.

Muvakkat teminat 11.650 liradır.

İsteklilerin teklif mektublarını resmî gazetenin 7.5.936 tarih ve 3297 sayılı nüshasında çıkan talimatnameye göre vekâletten alınmış 937 senesi malzeme müteahhidliği vesikası ile birlikte 2 ağustos 937 pazartesi günü saat 14 e kadar vekâlet malzeme müdürlüğüne vermeleri lâzımdır. (1493) 2—2657

Izmir memleket hastanesi Baştabibliğinden

İzmir memleket ve Eşref paşa hastahanelerinin bir yıllık ihtiyacını karşılayacak olan 45000 bin kilo ve 18000 bin lira muhammen bedelli koyun ve kuzu eti kapalı zarf usuliyle ve 12-6-1937 tarihinden 1-7-937 tarihine kadar 20 gün müddetle eksiltmeye çıkarılmıştır. İstekli olanların şeraiti münakasayı görmek istiyenlerin her gün Ankara ve İstanbul Sıhhat müdürlüklerine ve İzmir memleket hastahanesi baş hekimliğine müracaatları ve eksiltmeye iştirak edeceklerin münakasanın icrasından evvel bedeli muhammeni olan % 7.5 nisbetinde 1350 lira teminatı muvakkatesini H. muhasebe müdürlüğüne yatırmağa ve yahut bir banka mektubu ve yahutta tahvilâtını bir zarf derununa bir zarf derununda teklifnamesini ve bu iki zarfı bir zarf içine konularak ve üstü mühürlenerek zarfın üzerine adresi hangi iş için münakasaya iştirak edeceğinin de derci ve ihale günü olan 1-7-937 tarihine rastlıyan pazartesi günü saat 10 dan 12 ye kadar İzmir vilâyet daimî encümenine müracaatları ilân olunur. (1870/1599) 2—2686

6 Ay taksitle bisiklet

satışına başlanmıştır. Yıldız mağazası Ulus meydanı No 6 Telefon 1847

MERİNOS YAPAĞISI SATIŞ İLÂNİ :

Karacabey Merinos Yetiştirme Çiftliği Müdürlüğünden :

1 — Merinos yetiştirme çiftliğinin 937 senesi hasılâtından 12500 on iki bin beşyüz kilo safkan merinos yapağısı ile 6200 altıbin iki yüz kilo yarımkan merinos yapağısı kapalı zarf usuliyle arttırmaya kanulmuştur.

2 — Artırma günü 25-haziran-937 tarihine müsadif cuma günü saat 15 dir.

3 — Muhammen fiat olarak merinos yapağısının beher kilo 120 yüz yirmi kuruş yarım kan merinos yapağının beher kilosuna da 110 yüz on kuruş tahmin edilmiştir.

4 — Her ikisi için 1637 bin altı yüz otuz yedi lira muvakkat teminat alınacaktır.

5 — İsteklilerin karacabey kazası dahilinde merinos yetiştirme çiftliği müdürlüğüne ihale gününde ve 2490 sayılı kanun hükümleri dahilinde teminat ve teklif mektubları ile birlikte müracaatları ilân olunur. (2935) 2—2389

Adana belediye reisliğinden:

1 — Belediye buz fabrikasındaki suyun salabet derecesi 0-1 fransız sertlik derecesine düşürecek ve saatte asgarî 1500 litre su tasfiye edecek bir adet tasfiye cihazı açık eksiltme ile satın alınacaktır.

2 — Muhammen bedeli yedi yüz liradır.

3 — Muvakkat teminatı 53.25 liradır.

4 — İhalesi haziranın 28 inci pazartesi günü saat on beşte belediye encümeninde yapılacaktır.

5 — Şartnamesi belediye yazı işleri kalemindedir. İstiyenler oradan parasız alabilirler.

6 — İsteklilerin ihale günü muayyen saate kadar teminat makbuzları ile birlikte belediye encümenine ya şahsan ve yahud teklif yapmak suretiyle müracaatları ilân olunur. (1508) 2—2581

Jandarma Genel Komutanlığı Ankara satın alma komisyonundan:

Dört yaşından küçük ve sekiz yaşından büyük olmamak ve boyları da en az bir metre kırk üç santim olmak üzere suvari bineğine elverişli hayvnı olupta satmak istiyenlerin Yenişehirde jandarma genel komutanlığı satın alma komisyonuna baş vurmaları. (1503) 2—2577

Kültür Bakanlığından:

1 — Orta okullarda türkçe, tarih - coğrafya, riyaziye, tabiiye, frarnsızca almanca ve ingilizce öğretmeni olmak istiyenler için bu yıl sınav yapılacaktır.

2 — Sınavlar 1 eylül çarşamba günü İstanbul üniversitesinde başlıyacaktır.

3 — Sınava girmek istiyenlerin:

A) Türk olmaları,

B) 20 den aşağı ve 45 den yukarı yaşta olmamaları.

C) Hüsnühal erbabından oldukları, cinayet ve cünha nevinden mahkûmiyetleri olmadığı hakkında mahallî vilâyet veya kaza idare heyetinden bir mazbata ibraz etmeleri (halen memur ve öğretmen olanlar bu kayıddan müstesna olup mensub oldukları daire âmirinin vereceği vesika kâfidir.)

D) Her türlü hastalıktan ve öğretmenlik etmeye mani vücud arızalarından salim olduklarını isbat eder tasdikli hekim raporu ibraz etmeleri,

E) En az lise ve 4, 5, 6 sınıflı öğretmen okulu mezunu veya bunların muadili tahsil görmüş olmaları,

Öğretmen okullarından mezun olanların en az iki ders senesi öğretmenlik etmiş bulunmaları gerektir.

4 — Gerek sözlü ve gerek yazılı sınav soruları üniversite ve yüksek öğretmen okulu talebesinin takib ettiği ders müfrredatından seçilecektir. Bundan başka sınava gireceklere pedagojik sorular da sorulacaktır.

5 — Namzedler sınavda kazandıkları takdirde 1702 numaralı kanunun 1 inci maddesinde gösterilen dereceler dahilinde her hangi bir orta öğretmen okulu yaröğretmenliğine atanacaklardır.

6 — Yukarıdaki şartları haiz olan namzedler bir istida ile bakanlığa müracaat edeceklerdir. Bu istidaya şu vesikalar bağlanacaktır.

A) Nüfus tezkerelerinin asıl veya tasdikli sureti,

B) Tahsil derecelrine aid şehadetname veya vesikalrının asıl veyahud suretleri,

C) Hüsnühal mazbatası,

D) Mahallî kültür idaresinden nümunesine tevfikan tasdikli sıhhat raporu,

E) Mahallî kültür idaresinden tasdikli ve fotoğraflı fiş,

F) Altı adet 4x6.5 büyüklüğünde kartonsuz fotoğrafları.

Bu vesikaların en son 1.8.937 tarihine kadar bakanlığa gönderilmiş olması lâzımdır. Bu tarihten sonra bakanlığa gelmiş olan veya evrakı müsbitesi noksan gönderilmiş bulunan istidalar hakkında muamele yapılmıyacaktır. (1455) 2—2487

Emniyeti Umumiye Müdürlüğünden :

1 — 15.9.937 tarihinde 51 inci tahsil devresi başlıyacak olan İstanbul polis mektebine 150 stajyer talebe alınacaktır.

2 — İstekliler:

A — Türk olmak,

B — Filî askerlik hizmetini yapmış bulunmak.

C — Otuz yaşından yukarı olmamak.

D — Boyu 1.64 santimetreden aşağı bulunmamak.

Bunlarla birlikte diğer evsafı haiz olanlar açık adreslerini tayan bir istida ile bulundukları yere en yakın vilâyete müracaat eeceklerdir. Bu istidaya şu vesikalar bağlanacaktır.

A — Tahsil derecelerini gösterir vesika.

B — Nüfus, askerlik terhis vesikalarının asıl veya fotoğraflı rer örnekleri.

C — Aşı şahadetnamesi.

Bu müracaatların en son 1.7.937 tarihine kadar yapılmış olaları. (1499) 2—2598

Ankara Belediye Reisliğinden:

Su işleri idaresi için (300) lira aylık ücretle bir yüksek mühens alınacaktır. Lisan bilenler ve evelce şehir suları işlerinde çamış olanlar tercih edilir.

Taliplerin askerlik hizmetini ifa etmiş bulunması ve fotoğraflı idalarını, aşağıda yazılı vesikaların suretlerini raptederek (Anra belediyesi reisliğine) göndermeleri lâzımdır.

1 — Diploma ve ruhsatname,

2 — Evelce çalışmış olduğu yerlerden almış olduğu sertifikalar

3 — Nüfus cüzdanı. (1530) 2—2625

Ankara Valiliğinden:

Ankara merkez kazası 937 malî yılı taş kum kireç tuğla ve saire rusumu kapalı zarf usuliyle müzayedeye konulmuş ise de talibi çıkmadığından 20.5.937 gününden itibaren bir ay müddetle pazarlığa konulmuştur.

Taliplerin eski bedeli olan 17400 lira üzerinde %7,5 ğu nisbetinden teminatlariyle mezkûr müddet zarfında pazartesi ve perşembe günleri vilâyet daimî encümenine şartnamesini görmek istiyenlerin hususî idare tahakkuk ve tahsil müdürlüğüne müracaatları ilân olunur. (1502) 2—2565

Yüksek mühendis mektebi artırma ve eksiltme komisyonundan:

1 — Yüksek mühendis mektebi binasının bulunduğu arsa dahilinde yaptırılacak (238.260) lira (77) kuruşluk keşif bedelli pansiyon Linası inşası ve tesisatı kapalı zarf usuliyle eksiltmeye konulmuştur.

2 — Bu işe aid şartname ve evrak şunlardır :

A — Eksiltme şartnamesi ve buna merbut hususî ve fennî şartlar, pansiyon projesi taksimatı dahiliye listesi, tahlili fiat cedveli.

B — Mukavele projesi.

C — Bayındırlık işleri genel şartnamesi.

D - Plân ve projeler.

İstekliler bu şartnameleri ve evrakı 12 lira bedel mukabilinde mekteb idaresinden alabilirler.

3 — Eksiltme 28-6-937 tarihine müsadif pazartesi günü saat 15 de Gümüş suyunda yüksek mühendis mektebi binası içindeki artırma ve eksiltme komisyonunda yapılacaktır.

4 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin 13164 lira muvakkat teminat vermesi bundan başka aşağıdaki vesikaları haiz olup getirmesi lâzımdır.

A — Nafia vekâletinden alınmış yapı müteahhitliği ehliyet vesikası.

B — 50000 liralık iş yaptığına dair nafia vekâletince tasdikli vesika.

C — 937 yılına aid ticaret odası vesikası.

5 — Eksiltmeye gireceklerin bizzat diplomalı mühendis veya mimar olması veya bunlardan biri fennî mesuliyeti altında işin yapılacağını ve inşaat müddetince işin başında bulundurulacağını teahhüd etmesi lâzımdır.

6 — Teklif mektubları yukarıda 3 üncü maddede yazılı saatten bir saat evveline kadar yüksek mühendis mektebi binası içindeki artırma ve eksiltme komisyonu reisliğine makbuz mukabilinde verilecektir. Posta ile gönderilecek mektubların nihayet üçüncü maddede yazılı saate kadar gelmiş olması ve dış zarfın mühür mumu ile iyice kapatılmış bulunması şarttır. Postada olacak geçikmeler kabul edilmez. (3205) 2—2554

PEK YAKINDA
KESİK EL

Harita genel direktörlüğü satınalma komisyonundan:

1 — Muhammen bedeli (2625) lira harta kıta erlerinin bir senelik sığır eti ihtiyacı açık eksiltmeye konmuştur.

2 — Etin mikdarı 7000 ilâ 10.500 kilodur.

3 — İstekliler şeraiti anlamak için hergün ve eksiltmeye gireceklerin de (196) lira 88 kuruş teminatı muvakkate makbuzlariyle 22.6.937 salı günü saat (10) da Cebecide harta genel direktörlüğü satın alma komisyonuna gelmeleri (1461) 2—2507

ETİ BANKTAN:

Seri yazı yazan ve tercihen lisan bilen daktilo aranıyor. İş hanında Banka merkezine müracaat olunması. (1547) 2—2622

Devlet Demiryolları ve Limanları Umum Müdürlüğü Satınalma Komisyonu İlânları

İLÂN

Muhammen bedeli (41.600) lira olan 800 ton katran yağı 2.8.937 pazartesi günü saat 15 de kapalı zarf usulü ile Ankarada nafıa vekâleti binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin (3120) lirlık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları, resmî gazetenin 7.5.936 G. ve 3297 No.lu nüshasında intişar etmiş olan talimatname dairesinde alınmış vesika ve tekliflerini ayni gün saat 14 de kadar devlet demiryolları malzeme dairesindeki merkez komisyonu reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler 208 kuruşa Ankara ve Haydarpaşa veznelerinde satılmaktadır. (1545) 2—2661

İLÂN

Fidan ve fide nakliyatına mahsus tarifede tadilât

Fidan ve fide nakliyatına aid tarife değiştirilmiştir. Şimdiye kadar yalnız sebze, çiçek, ağaç fidan ve fidelerine münhasır olan tarife 1 temmuz 937 tarihinden itibaren, tütün fideleri gibi, yukarıdaki tasnif haricinde kalan diğer bilûmum fidan ve fidelere de tatbik edilecektir. Tarifede diğer bazı tadilât da yapılmıştır. Tafsilât için istasyonlara müracaat edilmelidir. (1558) 2—2663

Ankara cezaevi direktörlüğünden:

1 — Ankara hapis evinin haziran 937 iptidasından mayıs 938 sonuna kadar bir senelik ihtiyacı olan beheri 960 gram itibariyle şartnamede mezkûr şerait dahilinde birinci nevi ekmek 21 gün müddetle ve kapalı zarf usuliyle münakasaya çıkarılmıştır.

2 — İhale 21 haziran 937 tarihine rastlayan pazartesi günü saat 15 de Ankara cumhuryet müddei umumiliğinde toplanan komisyonda yapılacaktır

3 — İstekliler muhammen bedelin yüzde 7,5 çuğu olan 2424 lira 33 kuruşluk muvakkat teminat vereceklerdir.

4 — Eksiltmeden mütevellit rüsum, tekâlif ve damga resmi ile ilân ücretleri ve indelhace ekmeğin tahlil ücret masarifi ve sair bilcümle masarif müteahhide aittir.

5 — Teklif mektubları 21 haziran 937 pazartesi günü saat 14 e kadar sıra Nolu makbuz mukabilinde ikinci maddede yazılı komisyon reisliğine verilecektir.

6 — Şartnamey göremk ve fazla izahat almak isteyenler mesai saatı zarfında cebecide hapis evi müdürlüğüne müracaat etmeleri ilân olunur (1378) 2—2384

İlân

SÜMER BANK

Umumî Müdürlüğünden:

Ereğli Bez Fabrikası İvriz İdroelektrik Santralı İnşaat münakasası :

1 — Bankamızın Konya Ereğlisinde İvriz mevkiinde yaptıracağı muhammen keşif bedeli (205.498,21 iki yüz beş bin dört yüz doksan sekiz lira ve 21 kuruş) olan idroelektrik santralı inşaatı vahidi fiatla ve kapalı zarf usuliyle eksiltmeye konmuştur.

2 — Münakasa evrakı 20 lira mukabilinde Ankarada Sümer Bank İnşaat servisinden alınabilir.

3 — Eksiltme 1. temmuz. 1937 perşembe günü saat 14.30 da Ankarada Sümer Bank Umumî Müdürlüğünde yapılacaktır.

4 — Muvakkat teminat 11.525 on bir bin beş yüz yirmi beş liradır.

5 — İsteklilerin ihale gününden en az bir hafta evel Sümer Bank İnşaat servisine gelerek bu kabil bir inşaatı yapabilecek fennî ehliyetlerini isbat ve icab eden vesikaları ibraz ile eksiltmeye gireceklerine dair birer vesika almaları şarttır.

6 — Teklif mektuplarını havi kapalı zarflar, ihale günü saat 12 ye kadar makbuz mukabilinde Ankarada Sümer Bank Muhaberat Servisi Müdürlüğüne teslim edilmiş olmalıdır.

7 — Bu inşaatı Banka dilediği müteahhide vermek hakkını muhafaza eder. 2—2620

Ankara Levazım Amirliği Satınalma Komisyonu İlânları

İ L Â N

Kırklareli tümen birlikleri ihtiyacı için kapalı zarfla 50 bin kilo sade yağı satın alınacaktır. Muhammen bedeli 95 kuruş olup tutarı 47500 liradır. İlk teminatı 3562 lira 50 kuruştur. Şartnamesi her gün satınalma komisyonunda görülebilir. İhalesi 18-6-937 cuma günü saat 16 dadır. İsteklileri kanunun 2, 3 üncü maddelerindeki vesika ve teminat mektublarını havi zarflarını belli gün ve saatten en az bir saat evveline kadar tümen satın alma komisyonuna vermeleri. (1396) 2—2388

İLÂN

Tekirdağ kıtaları için 125 bin kilo Malkaradaki kıtaat için 70 bin kilo sığır kapalı zarf usuliyle münakasaya konulmuştur. Tekirdağ etinin beher kilosuna 28 kuruş muhammen bedel üzerinden muvakkat teminatı 2625 lira ve Malkaradaki kıtaat etinin beher kilosuna 25 kuruş muhammen bedel üzerinden muvakkat teminatı 1312 lira 50 kuruş her iki etinde ihalesi 18. Haziran. 937 cuma günü saat 16dadır. Şartnamesini okumak istiyenler her gün ve münakasaya işstirak edeceklerin mektubların ihale saatından bir saat evveline kadar komisyona makbuz mukabilinde vermeleri (1395) 2—2387

İLÂN

1 — Her birine tahmin edilen fiatı 1000 kuruş olan matraş kapalı zarfla alınacaktır.

2 — Şartnamesini parasız almak ve örneğini görmek istiyenlerin her gün komisyona gelmeleri.

3 — İlk teminat mikdarı 787 lira 50 kuruştur.

4 — İhalesi 25.6.937 cuma günü saat 15 dedir.

5 — Münakasaya gireceklerin kanunun 2, 3 üncü maddelerinde yazılı vesikalari ve ilk teminatlariyle teklif mektublarını ihale saatinden en az bir saat evel harb okulu satın alma komisyonuna vermeleri. (1526) 2—2606

İLAN

Kırıkkale askerî sanat mektebleri ihtiyacı olan 20 bin kilo ekmek 28.6.937 pazartesi günü saat 14 : 15 şe kadar açık eksiltme suretiyle satın alınacaktır. Muhammen bedeli 2000 liradır. İsteklilerin 150 lira ilk teminatlarını Kırıkkale askerî fabrikalar muhasebeciliği veznesine yatırılarak belli gün ve saatte mekteb satın alma komisyonuna gelmeleri. (1506) 2—2579

İLAN

1 — Eksiltmeye konulan iş: Pınarhisarın 125 bin kilo sığır eti.

2 — İhale kapalı zarfladır. İlk teminatı 2525 liradır.

3 — Tutarı 35.000 lira, fiat tahmini de 28 kuruştur.

4 — İhalesi 26.6.937 cumartesi bünü saat 11 de Vizede yapılacaktır.

5 — Şartnamesini görmek istiyenlere her gün Vize satın alma komisyonunda gösterilmektedir. (1507) 2—2580

İLAN

1 — Ankara garnizonu birlikleri için 50000 kilo patlıcan 30-6-937 çarşamba günü saat 15 de açık eksiltme ile alınacaktır.

2 — Patlıcanın tutarı 4750 lira olup muvakkat teminatı 356 lira 25 kuruştur. Şartname parasız görülür.

3 — İsteklilerin kanunun 2, 3 üncü maddelerindeki vesika ve teminat makbuzlariyle yazılı gün ve saatte levazım âmirliği satın alma komisyonuna gelmeleri. (1591) 2—2679

İLAN

1 — Kor birlikleri ihtiyacı için 80000 kilo sığır eti kapalı zarf usuliyle alınacaktır.

2 — Muvakkat teminat miktarı 1800 lira olup ihalesi 30 - haziran - 937 çarşamba günü saat 16 da Çorluda Kor satın alma Konunda yapılacaktır.

3 — Şartnamesini görmek istiyenler İstanbul ve Ankara Lv. âmirlikleri satın alma Ko. larında ve Çorluda kor satın alma komisyonunda görebilirler.

4 — Taliplerin kanunun 2 ve 3 üncü maddelerindeki belgelerile birlikte mezkûr gün ve saat - ten bir saat evvel Çorluda kor satın alma Ko. nuna müracaat ey - lemeleri. (1590) 2—2680

İLAN

1 — Beden yüksekliği, 45 den ve göğüs çevresi, 1,60 dan aşağı olmamak ve 4 : 8 yaş arasında bulunmak ve kısrak adedi yüzde otuzu geçmemek üzere on beş bin liralık hayvanı pazarlıkla beğenilerek alınacaktır.

2 — İşbu alım 1 - tem. - 937 perşembe gününden 31 - Tem. - 937 cumartesi günü mesai saa - tının bitimine kadardır. Hayvan satacak olanların hayvanlarını pazarlık günleri içinde Eskişehride Askerî Satın alma komisyonuna getirmeleri. (1589) 2—2681

Diplomali radyo mütehassısımız tarafından amatörlere teknik bilgi ve

Her türlü radyo tamiratı!

Halil Naci Mıhcıoğlu
Anafartalar No: 111

Millî Müdafaa Vekâleti Satınalma Komisyonu İlânları

1 — Müteahhit nam ve hesabına 1340 tane nöbetçi muşambası açık eksiltme ile satın alınacaktır.
2 — Hepsine biçilen ederi 15.530 lira 60 kuruştur.
3 — Eksiltmesi 17 Haziran 1937 perşembe günü saat 15 dedir.
4 — Şartnamesi M.M.V. satın alma Ko. dan parasız alınır.
5 — İlk teminat 1164 lira 80 kuruştur.
6 — Eksiltmeye girecekler kanunî teminat ve 2490 sayılı kanunun 2 ve 3 üncü maddelerinde yazılı belgelerle birlikte eksiltme gün ve saatinde M.M.V. satın alma Ko. da bulunmaları (1046)
1—1855

BİLİT

1 — Hepsine biçilen ederi otuz iki bin beş yüz lira olan 374 kalem elektrik malzemesi kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur.
2 — İhalesi 17-temmuz-937 cumartesi günü saat 11 dedir.
3 — İlk teminat 2437 lira 50 kuruştur.
4 — Şartnamesi 165 kuruşa M.M.V. satın alma ko. dan alınır.
5 — Eksiltmeye girecekler kanunı teminat ve 2490 sayılı kanunun 2 ve 3 üncü maddelerinde yazılı belgelerle birlikte teklif mektublarını ihale saatından bir sa at evvel M.M.V. satın alma ko.na vermeleri. (1371) 2—2382

İLÂN

1 — Her bir tanesine biçilen ederi 90 kuruş olan 50.000 tane kar gözlüğü münakasasına istekli çıkmadığından pazarlıkla alınacaktır.
2 — Şartnamesini 225 kuruşa almak ve örneğini görmek istiyenlerin her gün komisyona gelmeleri.
3 — İlk teminat mikdarı 3375 liradır.
4 — İhalesi 28.6.937 pazartesi günü saat 11 dedir.
5 — Eksiltmeye gireceklerin 2490 sayılı kanun. 2 ve 3 çü maddelerinde yazılı vesikaları ilk teminatları ile birlikte pazarlık günü tam ihale saatında millî müdafaa vekâleti satın alma komisyonuna vermeleri. (1515) 2—2602

İLAN

1 —Her bir çiftine biçilen ederi 425 kuruş olan 60 bin çift kundura kapalı zarfla alınacaktır.
2 — Şartnamesini 1275 kuruşa almak ve örneklerini görmek istiyenlerin her gün komisyona gelmeleri.
3 — İlk teminat mikdarı 13.950 liradır.
4 — İhale 24-6-937 perşembe günü saat 15 dedir.
5 — Eksiltmeye gireceklerin 2490 sayılı kanun. 2 ve 3 üncü maddelerinde yazılı vesikaları ilk teminatları ile birlikte teklif mektublarını ihale saatından en az bir saat evel millî müdafaa vekâleti satın alma komisyonuna vermeleri. (1470) 2—2525

İLAN

1 — Her bir kilosuna tahmin edilen bedeli 645 kuruş olan 1350 kilo 60 ve 500 kilo 50 numaradan olmak ve müteahhid nam ve hesabına alınacak olan keten iplikleri açık eksiltmeye konmuştur.
2 — Şartnamesini parasız almak ve örneklerini görmek istiyenlerin her gün öğleden sonra komisyona gelmeleri.
3 — İlk teminat mikdarı 894 lira 94 kuruştur.
4 — İhalesi 12.7.1937 pazartesi günü saat 11 dedir.
5 — Eksiltmeye gireceklerin 2490 sayılı kanun. 2 ve 3 üncü maddelerinde yazılı vesikaları ilk teminatları ile birlikte tam ihale saatında M. M. V. satın alma komisyonuna vermeleri (1358)
1—2314

BİLİT

Bir adet 507 modeli fiat otobüsü satılacaktır. Satış günü 16.6. 937 çarşamba günü saat 10 dadır. İstekliler otobüsü görmek üzere her gün genel kurmay başkanlığı daire müdürlüğüne müracaat ve satışa gireceklerin belli gün ve saatında komisyona gelmeleri.
(1561) 2—2640

İLÂN

1 — Her bir tanesine tahmin edilen bedeli 800 kuruş olan 10.000 tane battaniye kapalı zarfla alınacaktır.
2 — Şartnamesini 400 kuruşa almak ve örneklerini görmek istiyenlerin her gün komisyona gelmeleri.
3 — İlk teminat mikdarı 5250 liradır.
4 — İhalesi 2.7.937 cuma günü saat 15 tedir.
5 — Eksiltmeye gireceklerin 2490 sayılı kanunun 2 ve 3 üncü maddelerinde yazılı vesikaları ilk teminatları ile birlikte teklif mektublarını ihale saatından en az bir saat evel millî müdafaa vekâleti satın alma komisyonuna vermeleri. (1562) 2—2664

İLÂN

1 — Her bir metresine tahmin edilen fiyatı 330 kuruş olan 70.000 tane kilim kapalı zarfla alınacaktır.
2 — Şartnamesini 1205 kuruşa almak ve örneklerini görmek istiyenlerin her gün komisyona gelmeleri.
3 — İlk teminat mikdarı 12.800 liradır.
4 — İhalesi 2.7.937 cuma günü saat 11 dedir.
5 — Eksiltmeye gireceklerin 2490 sayılı kanun.2 ve 3 çü maddelerinde yazılı vesikaları ilk teminatları ile teklif mektublarını ihale saatından en az bir saat evel Millî müdfaaa vekâleti satın alma komisyonuna vermeleri. (1563) 2—2665

Askerî Fabrikalar Umum Müdürlüğü Satınalma Komisyonu İlânları

100 TON MUTAHHAR AVRUPA PAMUĞU

Tahmin edilen bedeli 55.000 lira olan ve şartnamesinde değişiklik yapılan 100 ton mutahhar Avrupa pamuğu askerî fabrikalar umum müdürlüğü satın alma komisyonunca 2 ağustos 937 pazartesi günü saat 15 de kapalı zarfla ihale edilecektir. Şartname 2 lira 75 kuruş mukabilinde komisyondan verilir. Taliblerin muvakkat teminat olan 4000 lirayı havi teklif mektubarını mezkûr günde saat 14 de kadar komisyona vermeleri ve kendilerinin de 2490 sayılı kanunun 2. ve 3. maddelerindeki vesaikle mezkûr gün ve saatte komisyona müracaatları. (1485) 2—2597

200 TON ŞİLİ KÜHERÇİLESİ

Tahmin edilen bedeli 14.000 lira olan yukarıda mikdarı ve cinsi yazılı malzeme askerî fabrikalar umum müdürlüğü satın alma komisyonunca 28.7.937 çarşamba günü saat 15 de kapalı zarf ile ihale edilecektir. Şartname parasız olarak komisyondan verilir. Taliblerin muvakkat teminat olan 1050 lirayı havi teklif mektublarını mezkûr günde saat 14 de kadar komisyona vermeleri ve kendilerinin de 2490 numaralı kanunun 2. ve 3. maddelerindeki vesaikle mezkûr gün ve saatte komisyonamüracaatları. (1509) 2—2599

200 TON 114 LÜK OLEOM
200 TON 105 LİK OLEOM

ahmin edilen bedeli 28.000 lira olan yukarıda mikdarı ve cinsi yazılı malzeme askerî fabrikalar umum müdürlüğü satın alma komisyonunca 4 ağustos 937 çarşamba günü saat 15 de kapalı zarfla ihale edilecektir. Şartname 1 lira 40 kuruş mukabilinde komisyondan verilir. Taliblerin muvakkat teminat olan 2100 lirayı havi teklif mektublarını mezkûr günde saat 14 de kadar komisyona vermeleri ve kendilerinin de 2490 sayılı kanunun 2. ve 3. maddelerindeki vesaikle mezkûr gün ve saatte komisyona müracaatları. (1510)
2—2644

Ucuz Satılık Ev ve Bağ

Ön Cebecide topraklık mevkiinde 4718 metre murabbaı genişliğinde bağ içerisindeki iki katlı evi müştemil bir bab hane toptan satılıktır. Evin ve bağın tapu ve haritaları mevcud ve parsellere ayrılmıştır. İçerisinde yetişmiş ağaçları ve iki kuyusu vardır.

Taliplerin Ulus gazetesinde H. U. Rumuzuna müracaatları ilân olunur. 2—2674

Tasfiye Memurluğundan:

Teşekkülü ve nizamnamesi resmî gazetenin 8 - Haziran - 936 tarihli nüshasiyle ilân edilmiş olan Somak limitet şirketinin müessis ve sahipleri Baha Moltay, Faik Sipahi ve Hulki ittifakı arâ ile şirketi fesh ve tasifyesine Ankarada Kınacı zade hanında 15 No. da oturan Avukat İsmail Hakkı Çevik'i memur etmiş olduklarından şirkette alacağı olanların işbu ilân tarihinden itibaren bir ay zarfında tasfiye memuruna müracaatla alacaklarını kaydettirmeleri ilân olunur. 2—2671

Ankara Belediye Reisliği İlânları

İLÂN

1 — Yenişehirde 1083 üncü adada 6 parselde 79,17 parselde 88 metre mürabbaı arsa on beş gün müddetle açık arttırmaya konul-
2 — Muhammen bedeli 540,5 liradır.
3 — Muvakat teminatı (40.53) liradır.
4 — Şartnamesini görmek istiyenlerin her gün yazı işleri kalemine ve isteklierin de 25 haziran 937 cuma günü saat on buçukta belediye encümenine müracaatları. (1535) 2—2615

İLAN

1 — Sakarya mahallesinde 449 uncu adada 8 parselde 28 metre murabaı bedeliye malı arsa on beş gün müddetle açık arttırmaya konulmuştur.
2 — Muhammen bedeli (56) liradır.
3 — Muvakkat teminatı (4.10) liradır.
4 — Şartnamesini görmek istiyenlerin her gün yazı işleri kalemine ve isteklilerin de 29 haziran 937 salı günü saat 10.5 da belediye encümenine müracaatları. (1534) 2—2614

İLAN

1 — Yenişehirde 1049 uncu adada 2 parselde 105 metre murabbaı belediye malı arsa on beş gün müddetle açık arttırmaya konulmuştur.
2 — Muhammen bedeli (420) liradır.
3 — Muvakkat teminatı (32) liradır.
4 — Şartnamesini görmek istiyenlerin her gün yazı işleri kalemine ve isteklilerin de 29 haziran 937 salı günü saat on buçukta belediye encümenine müracaatları. (1533) 2—2613

İLAN

1 — İsmetpaşa mahallesinde Uzunyolda 764 üncü adada 19 numaralı parselde 100.30 metre murabbaı belediye malı arsa 15 gün müddetle açık arttırmaya konulmuştur.
2 — Muhammen bedeli 301.14 liradır.
3 — Muvakkat teminatı 22.58 liradır.
4 — Şartnamesini görmek istiyenler her gün yazı işleri kalemine ve isteklilerin de 15.6.937 salı günü saat on buçukta belediye encümenine müracaatları
(1438) 2—2448

İLAN

1 — Yenişehirde 1094 üncü adada 7 ve 8 parselde 92 metre murabbaı belediye malı arsa 15 gün müddetle açık arttırmaya konulmuştur.
2 — Muhammen bedeli 644 liradır.
3 — Muvakkat teminatı 48.3 liradır.
4 — Şartnamesini görmek istiyenler her gün yazı işleri kalemine ve isteklilerin de 15.6. 937 salı günü saat on buçukta belediye encümenine müracaatlar. (1439) 2—2449

İLAN

1 — Yenişehirde 1068 inci adada 2 parselde 97 metre murabbaı arsa on beş gün müddetle açık artırmaya konulmuştur.
2 — Muhammen bedeli (291) liradır.
3 — Muvakkat teminatı (22) liradır.
4 — Şartnamesini görmek istiyenler hergün yazı işleri kalemine ve isteklilerin de 15 haziran 1937 salı günü saat 10,5 da belediye encümenine müracaatları. (1437) 2—2447

İLAN

1 — Yenişehirde 1067 inci adada 5 numaralı parselde 192.50 metre murabbaı arsa 15 gün müddetetle açık arttırmaya konulmuştur.
2 — Muhammen bedeli 590 liradır.
3 — Muvakkat teminatı 44.25 liradır.
4 — Şartnamesini görmek istiyenler her gün yazı işleri kalemine ve isteklilerin de 15.6.937 salı günü saat on buçukta belediye encümenine müracaatları. (1440) 2—2450

Kasiyer ve tezgâhtar Bayan Aranıyor

Satış mağazalarımızda çalıştırılmak üzere kasiyer ve tezgâhtar bayanlara ihtiyaç vardır. Taliplerin şartlarımızı öğrenmek üzere her gün Orman çiftliğinde direktörlüğe bizzat müracaat etmeleri. 1—2281

Kiralık müstakil ev

Yenişehirde Kâzımözalp caddesinde, bahçe içinde, iki katlı, konforlu, beş oda, bir salonlu ev. Telefon: 2737
2—2572

Daktilo Aranıyor

Çabuk ve iyi yazan bir daktilo alınacaktır. Ulus ilân memurluğuna müracaat. 1-2282

Ucuz Satılık Ev

Cebeci semtinde üç katlı belediye otobüsleri idaresi muhasebe şefi Enver İren'e müracaat. 2—2537

Ucuz Acele Satılık Bağ

Çankayda Hanefi zadelerin yanındaki bağ satılıktır.
Tahtakale caddesi No. 34 dükkânda breber Abdullâtife müracaat. 2—2668

İmtiyaz sahibi ve Başmuharriri Falih Rıfkı ATAY

Başmuharrir Muavini Nasuhi BAYDAR

Umumî neşriyatı idare eden Yazı İşleri Müdürü Mümtaz Faik FENİK.

Çankırı caddesi civarında Ulus Basımevinde basılmıştır.

Orman Çiftligi

Çiftlik Sütü ile beslenen çocuklar böyle olur.

Orman Çiftliği Mağazaları

Yazlık şapkalarınız için Mecinin Paristen getirdiği modelleri de görünüz.

Adres: Beyoğlu Misk sokak 2 Ziya Nur apar. I Telefon: 40115

Akhisar Parti Başkanlığından:

Kapalı zarf usuliyle inşaat münakasası :

1 — Eksiltmeye konulan iş: Manisa Akhisarda yapılacak parti ve Halkevi binası inşaatı olup bedeli keşfi 40000 liradır.
2 — Bu işe dair keşif şartnamesi ve projeler 3 lira mukabilinde Akhisar parti başkanlığından alınabilir.
3 — Eksiltme 21-6-937 pazartesi günü saat 16 da parti başkanlığında yapılacaktır.
4 — İstekliler diplomalı mimar vepa mühendis olacak ve bu gibi işleri yaptığına dair temiz kâğıdı ve ihale kanunu 3. üncü maddesindeki evrakla beraber 3 bin liralık teminatlarını muhtevi kapalı zarflarını ihale saatından bir saat evvel Parti Başkanlığına vermiş olmaları lâzımdır. (1400) 2—2396

Jandarma genel komutanlığı Ankara satınalma komisyonundan:

1 — Aşağıda yazılı iki çeşit eşya hizalarında gösterilen günlerde kapalı zarf usulü ile satın alınacaktır.
2 — Karyola şartnamesi parasız ve fanila şartnamesi altı lira karşılığında komisyondan alınabilecek bu eksiltmelere girmek istiyenlerin hizalarında yazılı ilk teminat Sandık Makbuzu veya Banka mektubunu ve şartnamede yazılı vesikalar içinde bulunacak teklif mektuplarını eksiltme vaktinden en az bir saat evvel komisyona vermiş olmaları.

Cinsi	Midarı	Tahmin bedeli Lira	Şartname bedeli Lira	teminatı Lira	ihalesi	gün	Saat
Yün Fanila	60,000 tane	120,000	6	7250	16-6-937	Çarşamba	10
Altlı üstlü demir Karyola	500 tane	11,000	0	825	16-6-937	Çarşamba	15

(1374) 2—2352

YENİ SİNEMALAR HALK

BUGÜN BU GECE
Orjinal bir mevzu dahilinde çevrilmiş zevkine güzelliğine doyulmıyan nefis bir eser
HIRÇIN KADIN
BAŞ ROLLERDE:
ELİSSA LANDİ — CARY GARANT

BUGÜN BU GECE
KRONOF İNCİLERİ
Seyircilerini merak ve alâka ile sürükliyen aşkî hissî heyecanlı şaheser
CANLANDIRANLAR:
MYRNA LOY — SPENÇER TRACY
Halk matinesi 12.15 de: *PARİSLİ KIZ*

Her iki sinema programlarına ilâveten sabık İngiltere Kıralı VIII. inci EDWARD'ın kırallık zamanına aid intibaat.

Çocuklara mahsus sabah matineleri 21 haziran pazartesiden itibaren. başlıyor